Neljapäev, 21. jaanuar 2021

P9_TA(2021)0025

ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia

Euroopa Parlamendi 21. jaanuari 2021. aasta resolutsioon ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia kohta (2019/2169(INI))

(2021/C 456/19)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 6, 8, 10, 83, 153 ja 157,

— võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 21 ja 23,

— võttes arvesse ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastaks 2030 ja kestliku arengu eesmärke, eelkõige eesmärki nr 5 ning selle alaeesmärke ja näitajaid,

— võttes arvesse ÜRO 18. detsembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,

— võttes arvesse direktiive alates 1975. aastast meeste ja naiste võrdse kohtlemise erinevate aspektide kohta (direktiiv 79/7/EMÜ ([1]), direktiiv 86/613/EMÜ ([2]), direktiiv 92/85/EMÜ ([3]), direktiiv 2004/113/EÜ ([4]), direktiiv 2006/54/EÜ ([5]), direktiiv 2010/18/EL ([6]) ja direktiiv 2010/41/EL ([7])),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/1158, milles käsitletakse lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalustamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2010/18/EL ([8]) (töö-ja eraelu tasakaalustamise direktiiv),

— võttes arvesse komisjoni 14. märtsi 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (naissoost juhatuseliikmete direktiiv) (COM(2012)0614),

— võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),

— võttes arvesse 4. märtsi 2016. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu otsus Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (COM(2016)0109),

— võttes arvesse komisjoni talituste 6. märtsi 2019. aasta töödokumenti „2019 Report on equality between women and men in the EU“ (2019. aasta raport naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta ELis) (SWD(2019)0101),

---

([1]) Nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiiv 79/7/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärgulise rakendamise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas (EÜT L 6, 10.1.1979, lk 24).

([2]) Nõukogu 11. detsembri 1986. aasta direktiiv 86/613/EMÜ füüsilisest isikust ettevõtjatena, kaasa arvatud põllumajanduses füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, ja füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate naiste kaitse kohta seoses raseduse ning sünnitusega (EÜT L 359, 19.12.1986, lk 56).

([3]) Nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/85/EMÜ rasedate, hiljuti sünnitanud ja rinnaga toitvate töötajate tööohutuse ja töötervishoiu parandamise meetmete kehtestamise kohta (EÜT L 348, 28.11.1992, lk 1).

([4]) Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega (ELT L 373, 21.12.2004, lk 37).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes (ELT L 204, 26.7.2006, lk 23).

([6]) Nõukogu 8. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/18/EL, millega rakendatakse Euroopa Tööstuse ja Tööandjate Keskliitude Ühenduse, Euroopa Käsitööga Tegelevate Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtete Keskliidu, Euroopa Riigiosalusega Ettevõtete Keskuse ja Euroopa Ametiühingute Konföderatsiooni poolt vanemapuhkuse kohta sõlmitud muudetud raamkokkulepet ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 96/34/EÜ (ELT L 68, 18.3.2010, lk 13).

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ (ELT L 180, 15.7.2010, lk 1).

([8]) ELT L 188, 12.7.2019, lk 79.

— võttes arvesse oma 13. veebruari 2020. aasta resolutsiooni ELi prioriteetide kohta ÜRO naiste staatuse komisjoni 64. istungjärguks ([9]),

— võttes arvesse oma 30. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni soolise palgalõhe kohta ([10]),

— võttes arvesse oma 13. veebruari 2019. aasta resolutsiooni tagasilöökide kohta naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas ELis ([11]),

— võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni ELi ühinemise kohta Istanbuli konventsiooniga ja muude meetmete kohta soolise vägivalla vastu võitlemiseks ([12]),

— võttes arvesse oma 17. aprilli 2018. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi meediasektoris ([13]),

— võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) 15. oktoobril 2019. aastal avaldatud 2019. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeksit,

— võttes arvesse oma 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse ja maksupoliitika kohta ELis ([14]),

— võttes arvesse oma 13. märtsi 2018. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi kaubanduslepingutes ([15]),

— võttes arvesse oma 3. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamise kohta ELi era- ja avalikus sektoris ([16]),

— võttes arvesse oma 14. juuni 2017. aasta resolutsiooni vajaduse kohta koostada ELi strateegia soolise pensionilõhe kaotamiseks ja ärahoidmiseks ([17]),

— võttes arvesse oma 14. märtsi 2017. aasta resolutsiooni naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta Euroopa Liidus 2014.–2015. aastal ([18]),

— võttes arvesse oma 14. veebruari 2017. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohta vaimse tervise ja kliiniliste uuringute alal ([19]),

— võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1951. aasta konventsiooni (nr 100) mees- ja naistöötajate võrdse tasustamise kohta võrdväärse töö eest ning 2019. aasta konventsiooni (nr 190) vägivalla ja ahistamise vastu võitlemise kohta,

— võttes arvesse komisjoni 7. märtsi 2014. aasta soovitust meeste ja naiste võrdse tasustamise põhimõtte tugevdamise kohta läbipaistvuse suurendamise kaudu ([20]),

— võttes arvesse komisjoni dokumenti „Strateegiline kohustus soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks aastatel 2016–2019“,

— võttes arvesse komisjoni 20. novembri 2017. aasta teatist „ELi tegevuskava aastateks 2017–2019: Soolise palgalõhe vähendamine“ (COM(2017)0678),

— võttes arvesse komisjoni 2019. aasta aruannet naiste ja meeste võrdõiguslikkuse kohta ELis,

— võttes arvesse nõukogu 13. juuni 2019. aasta järeldusi „Soolise palgalõhe kaotamine: peamised põhimõtted ja meetmed“,

— võttes arvesse oma 26. mai 2016. aasta resolutsiooni vaesuse sooliste aspektide kohta ([21]),

---

([9]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0039.
([10]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0025.
([11]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0111.
([12]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0080.
([13]) ELT C 390, 18.11.2019, lk 19.
([14]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0014.
([15]) ELT C 162, 10.5.2019, lk 9.
([16]) ELT C 346, 27.9.2018, lk 6.
([17]) ELT C 331, 18.9.2018, lk 60.
([18]) ELT C 263, 25.7.2018, lk 49.
([19]) ELT C 252, 18.7.2018, lk 99.
([20]) ELT L 69, 8.3.2014, lk 112.
([21]) ELT C 76, 28.2.2018, lk 93.

Neljapäev, 21. jaanuar 2021

— võttes arvesse oma 16. novembri 2017. aasta resolutsiooni ebavõrdsusevastase võitluse kohta töökohtade loomise ja majanduskasvu hoogustamiseks ([22]),

— võttes arvesse oma 26. veebruari 2014. aasta resolutsiooni seksuaalse ärakasutamise ja prostitutsiooni ning nende mõju kohta soolisele võrdõiguslikkusele ([23]),

— võttes arvesse oma 19. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni Euroopa naisettevõtlust takistavate väliste tegurite kohta ([24]),

— võttes arvesse oma 4. aprilli 2017. aasta resolutsiooni naiste ja nende rolli kohta maapiirkondades ([25]),

— võttes arvesse oma 15. novembri 2018. aasta resolutsiooni hooldusteenuste kohta ELis soolise võrdõiguslikkuse parandamiseks ([26]),

— võttes arvesse oma 17. aprilli 2020. aasta resolutsiooni ELi kooskõlastatud meetmete kohta võitluses COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgede vastu ([27]),

— võttes arvesse oma 16. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni naiste, soolise võrdõiguslikkuse ja kliimaõigluse kohta ([28]),

— võttes arvesse oma 28. aprilli 2016. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta digitaalajastul ([29]),

— võttes arvesse oma 9. juuni 2015. aasta resolutsiooni ELi naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia kohta 2015. aasta järgseks perioodiks ([30]),

— võttes arvesse nõukogu 10. detsembri 2019. aasta järeldusi „Sooliselt võrdõiguslikud majandused ELis: edasine tegevus“,

— võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, eelkõige selle 1., 2., 3., 6., 9., 11., 12. ja 15. põhimõtet,

— võttes arvesse ELi soolise võrdõiguslikkuse teist tegevuskava ja talituste ühist töödokumenti „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ (SWD (2015)0182),

— võttes arvesse Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning selle läbivaatamise konverentside tulemusi,

— võttes arvesse rahvastiku ja arengu rahvusvahelist konverentsi, selle tegevusprogrammi ja selle läbivaatamise konverentside tulemusi,

— võttes arvesse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni 2016. aasta Pariisi kliimakokkulepet ning tõhustatud Lima soolise võrdõiguslikkuse tööprogrammi ja selle 2019. aasta detsembri soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava,

— võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) uuringut „Naistevastane vägivald: kogu ELi hõlmav uuring“, mis avaldati 2014. aastal,

— võttes arvesse komisjon 5. märtsi 2020. aasta teatist „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152),

— võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 7. mai 2020. aasta arvamust „ELi demograafilised probleemid majandusliku ja arengualase ebavõrdsuse kontekstis“,

---

([22]) ELT C 356, 4.10.2018, lk 89.
([23]) ELT C 285, 29.8.2017, lk 78.
([24]) ELT C 11, 12.1.2018, lk 35.
([25]) ELT C 298, 23.8.2018, lk 14.
([26]) ELT C 363, 28.10.2020, lk 80.
([27]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0054.
([28]) ELT C 458, 19.12.2018, lk 34.
([29]) ELT C 66, 21.2.2018, lk 44.
([30]) ELT C 407, 4.11.2016, lk 2.

— võttes arvesse Euroopa hartat meeste ja naiste võrdõiguslikkuse kohta kohalikus elus,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

— võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni, kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon arvamusi,

— võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A9-0234/2020),

A. arvestades, et õigus võrdsele kohtlemisele on määrava tähtsusega põhiõigus, mida tunnustatakse Euroopa Liidu aluslepingutes ja põhiõiguste hartas, ning on hädavajalik selle edasiarendamiseks;

B. arvestades, et liikmesriigid said ELi 2019. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeksis keskmiselt 67,4 punkti 100st ja seega on nende tulemused 2005. aastast alates vaid 5,4 punkti võrra paranenud;

C. arvestades, et maailmas levinud kahjulikud struktuurid ja stereotüübid põhjustavad ebavõrdsust, ning arvestades, et nende struktuuride ja stereotüüpide lammutamine suurendab soolist võrdõiguslikkust; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse edendamine ning naistesse ja tütarlastesse investeerimine on kasulik kogu ühiskonnale ja samas on see ka omaette eesmärk; arvestades, et tähtis on uurida, kui püsiv on suundumus, et naised loobuvad karjäärist, ja mis on selle algpõhjused; arvestades, et demokraatlike väärtuste, põhiõiguste ja eelkõige naiste õiguste kaitseks on vaja tugevat naiste õiguste eest võitlevat liikumist, ning arvestades, et ohud naiste õigustele kujutavad endast ka ohtu demokraatiale;

D. arvestades, et soopõhine diskrimineerimine käib sageli koos diskrimineerimisega sünnipärase soo, rassi, nahavärvi, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste tunnuste, keele, usu või veendumuse, poliitiliste või muude arvamuste, rahvuslikku vähemusse kuulumise, omandi, sünni, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi ja -väljenduse, klassi ja/või rändestaatuse alusel, mis viib mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimiseni; arvestades, et horisontaalne valdkondadevaheline perspektiiv on hädavajalik mis tahes soolise võrdõiguslikkuse poliitika jaoks, et neid diskrimineerimise arvukaid ohte ära tunda ja nendega tegeleda; arvestades, et ELi poliitikas ei ole seni rakendatud valdkondadevahelist lähenemisviisi ja käsitletakse ainult diskrimineerimise individuaalset mõõdet, mistõttu jäävad kõrvale selle institutsiooniline, struktuuriline ja ajalooline mõõde; arvestades, et valdkonnaülese analüüsi rakendamine võimaldab ühtaegu mõista struktuurilisi tõkkeid ja pakub ka tõendeid võrdlusaluste loomiseks ning sillutab teed süsteemse diskrimineerimise, tõrjumise ja soolise ebavõrdsuse vastase strateegilise ja tõhusa poliitika juurde, ning arvestades, et kõigi naiste jaoks soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks tuleb selliste jõupingutuste abiga kõrvaldada kõik diskrimineerimise vormid;

E. arvestades, et EL on vastu võtnud tähtsaid õigusakte ja teinud olulisi edusamme soolise võrdõiguslikkuse saavutamise poole liikumisel; arvestades, et need pingutused on siiski viimastel aastatel nõrgenenud, samal ajal on aga hoogustunud soolise võrdõiguslikkuse poliitikale ja naiste õigustele vastanduvad liikumised, millega üritatakse taastada normina traditsioonilisi soorolle, seada kahtluse alla *status quo* ja tõkestada edasisi edusamme; arvestades, et need liikumised, mis vastanduvad soolise võrdõiguslikkuse poliitikale, perekondade mitmekesisusele, samasooliste abielule, seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele ning soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele, püüavad mõjutada riikide ja liidu poliitika kujundamist, murettekitava eesmärgiga pöörata tagasi juba sätestatud põhiõigused, ning arvestades, et naiste õigusi ähvardavad ohud tähendavad alati ka ohtu demokraatiale ning sotsiaalsele ja majanduslikule arengule;

F. arvestades, et tervisega seotud õigused, eriti seksuaal- ja reproduktiivtervisega seotud õigused, on naiste põhiõigused ning neid tuleks tugevdada ja mitte mingil viisil vähendada ega ära võtta;

G. arvestades, et mõnes liikmesriigis esineb silmanähtavaid tagasilööke, sealhulgas naiste majandusliku võimestamise valdkondades, ning on oht, et sooline võrdõiguslikkus võib liikmesriikide tegevuskavas veelgi suuremal määral tagaplaanile taanduda;

H. arvestades, et üks kolmest 15-aastasest või vanemast naisest ELis on kogenud mingis vormis füüsilist ja/või seksuaalset vägivalda ([31]), üks kahest on kogenud seksuaalset ahistamist ja üht kümnest on ahistatud internetis;

([31]) Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2014. aasta uuring, mis on selles valdkonnas ELi tasandil kõige ulatuslikum ja põhineb 28 liikmesriigi andmetel.

Neljapäev, 21. jaanuar 2021

I. arvestades, et naistevastane vägivald on kõigis selle vormides (füüsiline, seksuaalne, psühholoogiline või kübervägivald) inimõiguste rikkumine ja üks suurimaid takistusi soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel; arvestades, et vägivallavaba elu on võrdõiguslikkuse eeltingimus; arvestades, et sooline vägivald tervishoius, näiteks sünnitusabiga seotud ja günekoloogiline vägivald, on vägivalla vormid, mis on tõusnud päevakorda alles viimastel aastatel, ning arvestades, et eakamate naiste vastu suunatud vägivalla suhtes valitseb enamasti endiselt teadmatus; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse vastased väärinfo levitamise kampaaniad toovad kahju ka naistevastase vägivalla kaotamise püüdlustele, mida on näha seoses Istanbuli konventsiooniga ning mis toob kaasa avalikkuse vastuseisu ja kahjulikud poliitilised otsused mõnes liikmesriigis;

J. arvestades, et inimkaubanduse näol on tegemist ühe kõige rängema põhiõiguste ja inimväärikuse rikkumisega; arvestades, et 80 % inimkaubanduse registreeritud ohvritest on naised ja tütarlapsed ning 95 % registreeritud ohvritest kaubitsetakse seksuaalse ärakasutamise eesmärgil; arvestades, et inimkaubandus on organiseeritud kuritegevuse kasvav tegevusala, orjanduse vorm ning inimõiguste rikkumine, ning puudutab peamiselt naisi ja lapsi, eriti seksuaalse ärakasutamise eesmärgil; arvestades, et prostitutsiooniturg soodustab naiste ja lastega kaubitsemist ning süvendab nendevastast vägivalda; arvestades, et liikmesriigid peavad kujundama oma sotsiaal- ja majanduspoliitika välja viisil, mis lubab neil aidata haavatavaid naisi ja tütarlapsi prostitutsioonist lahkumisel, võttes sealhulgas vastu spetsiifilisi sotsiaal- ja majanduspoliitilisi meetmeid, mis on mõeldud nende abistamiseks;

K. arvestades, et vaesusel ja sotsiaalsel tõrjutusel on struktuursed põhjused, mis tuleb likvideerida ja ümber pöörata, eelkõige tööhõive-, eluaseme, liikuvuse ja avalikele teenustele juurdepääsuga seotud poliitika kaudu; arvestades, et prostitutsioon, inimkaubandus, eelkõige naiste ja lastega kauplemine seksuaalseks ärakasutamiseks on orjuse vorm ning vastuolus inimväärikusega, eriti riikides, kus seksitööstus on seadustatud; arvestades, et organiseeritud kuritegevuse ja selle kasumlikkuse suurenemise tagajärjel on inimkaubandus kogu maailmas tõusuteel; arvestades, et prostitutsiooniturg soodustab naiste ja lastega kauplemist ning süvendab nendevastast vägivalda, eriti riikides, kus seksitööstus on seadustatud;

L. arvestades, et ÜRO andmetel kogeb peaaegu 35 % naistest kogu maailmas psühholoogilist või seksuaalset ahistamist töökohal, või ahistamist, millel on tõsised tagajärjed isiklikele ja ametialastele püüdlustele, ning et see kahjustab naiste enesehinnangut ja nende läbirääkimispositsiooni õiglasema tasustamise nimel; arvestades, et õiglane tasustamine ja majanduslik sõltumatus on üliolulised eeltingimused, mis võimaldavad naistel lahkuda suhtest, kus esineb väärkohtlemist ja vägivalda;

M. arvestades, et meeste ja naiste võrdõiguslikkust saab saavutada ainult siis, kui tagatakse nende võrdsus seaduse ees ning võrdsed võimalused juurdepääsuks haridusele, koolitusele ja tööhõivele;

N. arvestades, et traditsioonilised soorollid ja stereotüübid mõjutavad endiselt tööjaotust kodus, hariduses, töökohtades ja ühiskonnas; arvestades, et tasustamata hooldustööd ja majapidamistöid teevad peamiselt naised, mis toob kaasa erinevused tööhõives ja karjääri edenemises ning suurendab soolist palga- ja pensionilõhet; arvestades, et töö- ja eraelu tasakaalustamise meetmed, näiteks töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiiv, on esimesed olulised sammud, kuid need tuleb ennekõike nõuetekohaselt liikmesriikide riiklikesse süsteemidesse üle võtta, õigel ajal täies mahus rakendada ja neid tuleb täiendada ka edasiste meetmetega, et kaasata rohkem mehi tasustamata tööd tegema, rõhutades selle võrdset tähtsust tasustatud töö ning hoolduskohustustega, ja edendada võrdse elatiseteenija / võrdse hooldaja mudelit; arvestades, et traditsioonilised struktuurid, tasustamata hooldustöö ja riiklike maksusüsteemide takistavad asjaolud aitavad kaasa naiste surumisele teisejärgulise palgasaaja staatusesse või selles staatuses hoidmisele, millel on negatiivsed tagajärjed naistele, nende majanduslikule sõltumatusele ja ühiskonnale tervikuna;

O. arvestades, et hinnangute kohaselt teevad ELis 80 % kogu hooldustööst mitteametlikud hooldajad, kes on enamasti naised (75 %), mis viitab soolisele ebavõrdsusele hoolduse valdkonnas, mis mõjutab tugevalt soolist pensionilõhet; arvestades, et rohkem kui 50 % alla 65-aastastest hooldajatest kombineerib hooldust töölkäimisega, mis mõjutab negatiivselt nende töö- ja eraelu tasakaalu; arvestades, et hooldajad võivad sageli töötada madalat kvalifikatsiooni eeldavatel ja madalapalgalistel töökohtadel, mida saab kohandada nende hooldustöö ajakavaga, samuti võivad nad olla sunnitud oma tööaega vähendama või tasustatud tööst loobuma; arvestades, et 7–21 % mitteametlikest hooldajatest

lühendab oma tööaega ja 3–18 % lahkub tööturult; arvestades, et kvaliteetse hoolduse pakkumises ELis esineb suuri erinevusi nii liikmesriikide sees kui ka nende vahel, era- ja avaliku sektori asutuste, linna- ja maapiirkondade ning eri vanuserühmade vahel; arvestades, et andmed hoolduse osutamise kohta ELis on üsna killustatud, samuti puudub terviklik lähenemisviis selle kohta, kuidas lahendada demograafilisi probleeme, millega EL silmitsi seisab ja mis avaldavad seega survet avaliku sektori kulutustele;

P. arvestades, et eri liikmesriikides esineb puudujääke lapsehoiusüsteemide sobitamisel vanemate, sealhulgas üksikvanemate (peamiselt üksikemade) vajadustele vastavaks, ning jätkuvalt on raskusi pere-, isikliku ja tööelu ühitamisega, eelkõige naiste puhul; arvestades, et üle 45-aastaste naiste puhul on sageli märgata madalat tööhõivet ja töötamist meestest kehvemate tingimuste alusel, eriti kui nad naasevad tööle pärast ema- või vanemapuhkust või on sunnitud ühitama tööd ja ülalpeetavate eest hoolitsemist;

Q. arvestades, et töö- ja eraelu tasakaalu edendamiseks tuleks ette näha hästi läbimõeldud süsteem hooldusega seotud puhkuseks koos kvaliteetsete, lihtsalt kättesaadavate ja taskukohaste hooldusvõimalustega, mille kulud peaksid moodustama osa taristu investeeringutest; arvestades, et need teenused on eeltingimus naiste osalemisele tööturul ning teadus- ja uurimistöö juhtivatel ametikohtadel;

R. arvestades, et emaduse kaitse on õigus, mis peab olema täielikult tagatud, ning arvestades, et pikem emapuhkus koos täielike õiguste ja 100 % tasuga peaks saama tegelikkuseks;

S. arvestades, et võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu saamise õigus ei ole alati tagatud, ka siis, kui see on seadusega ette nähtud; arvestades, et kollektiivläbirääkimised on oluline vahend meeste- ja naistevahelise ebavõrdsuse ümber pööramiseks ja kaotamiseks tööturul; arvestades, et ELi sooline palgalõhe on tunnitasus 16 %, kuigi see on liikmesriigiti väga erinev; arvestades, et kui võtta arvesse tööhõivemäära ja üldist tööturul osalemist, ulatub sooline palgalõhe 40 %ni; arvestades, et soolise palgalõhe tagajärgede hulka kuulub pensionitulu 37 % sooline erinevus; arvestades, et ELis töötavad osalise tööajaga 8 % meestest ja 31 % naistest, mis toob ilmsiks püsiva ebavõrdsuse tööturul osalemises, mille algpõhjustega tuleb võidelda;

T. arvestades, et kuigi naiste osalemine tööturul on suurenenud, püsib mitut liiki sooline lõhe, mis võib seada naised haavatavasse või ebakindlasse olukorda; arvestades, et sooline lõhe ELi tööhõives on 11,6 % ([32]); arvestades, et naised on alaesindatud hästi tasustatud sektorites ja otsustustasandi ametikohtadel ning töötavad sagedamini töökohtadel, mille jaoks nad on ülekvalifitseeritud, kusjuures ELis kuulub viiest naistöötajast üks madalaima palgaga rühma, samas kui meeste puhul on see arv kümnest üks; arvestades, et soolise palgalõhe üks tagajärgi on 37 %-line sooline lõhe pensionis ([33]), mis jääb püsima veel aastakümneteks, ning naiste ja meeste majandusliku sõltumatuse ebavõrdne tase; arvestades, et soolise lõhe kõigi vormide vähendamiseks tuleb teha suuri jõupingutusi;

U. arvestades, et naiste alaesindatus tööturul tingib ka nende ebavõrdse osalemise otsuste tegemises või ebavõrdsed palgad ja piirab seetõttu nende võimalusi muuta majanduslikke, poliitilisi, sotsiaalseid ja kultuurilisi struktuure; arvestades, et soolise palgalõhe peamised põhjused on tööhõive vertikaalne ja horisontaalne segregatsioon ning värbamise ja edutamise diskrimineerivad tavad; arvestades, et sookvoodid, mees- ja naiskandidaatide vaheldumisi esitamise süsteemid ning järgnevad sanktsioonid rikkumiste või halvasti toimivate menetluste korral on osutunud tõhusateks meetmeks pariteedi tagamisel ja ebavõrdsete võimusuhete vastu võitlemisel;

([32]) Komisjoni teatis „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152).
([33]) Euroopa Parlamendi 30. jaanuari 2020. aasta resolutsioon soolise palgalõhe kohta (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0025).

V. arvestades, et naiste täielikku osalemist majanduses toetab majanduslik argument, kuna soolised erinevused tööhõives lähevad Euroopale maksma 370 miljardit eurot aastas ([34]);

W. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ja soolise vägivalla kaotamiseks on oluline põhjaliku ja eakohase teabe kättesaadavus ning juurdepääs seksuaal- ja suhtealasele haridusele ning seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustele ning seonduvatele õigustele, sealhulgas pereplaneerimine, rasestumisvastased meetodid ning turvaline ja seaduslik abort; arvestades, et naiste seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste rikkumised, sealhulgas turvalise ja seadusliku abordi tegemise keelamine, on naistevastase vägivalla vorm; arvestades, et kõikehõlmav seksuaal- ja suhteharidus, tütarlaste ja naiste autonoomia ning võimalus langetada vabu ja iseseisvaid otsuseid oma keha ja elu üle on nende majandusliku iseseisvuse ning seega soolise võrdõiguslikkuse ja soolise vägivalla kaotamise eeltingimused;

X. arvestades, et naised on olnud COVID-19 pandeemia vastase võitluse esirinnas ning praegusel kriisil on ebaproportsionaalne mõju naistele, tütarlastele ja soolisele võrdõiguslikkusele; arvestades, et see mõju ulatub soolise vägivalla ja ahistamise murettekitavast suurenemisest, tasustamata ja ebavõrdsest hooldus- ja kodustest kohustustest, piiratud juurdepääsust seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele tohutu majandusliku ja tööalase mõjuni naistele, eelkõige tervishoiutöötajatele, hooldajatele ja muude feminiseerunud ja ebakindlate sektorite töötajatele; arvestades, et selle tasakaalustamiseks on vaja erimeetmeid; arvestades, et taasteprogrammidest või üleminekufondidest peaks vahendeid eraldama sooliselt tasakaalustatud moel; arvestades, et kokkuhoiupoliitika meetmed on varem naistele, naiste õigustele ja soolisele võrdõiguslikkusele kahjulikuks osutunud;

Y. arvestades, et põhivabaduste ja inimõiguste, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse austamine on mitmekesise kultuurilise ja haridusliku eneseväljenduse loomise ja levitamise eeltingimus, kuna kõik kultuuri- ja loomesektorid mõjutavad märkimisväärselt meie uskumusi, väärtusi ja arusaamu soolise võrdõiguslikkuse küsimustes;

Z. arvestades, et naised ja tütarlapsed seisavad spordi valdkonnas silmitsi arvukate takistustega ning ei ole mitte ainult vägivalla ohvrid, vaid kogevad ka töötasu, auhinnaraha ja töötingimuste küsimustes diskrimineerimist ning on spordiorganisatsioonide juhatustes ja meedias laialdaselt alaesindatud;

AA. arvestades, et ELis on ainult 34,4 % füüsilisest isikust ettevõtjatest ja 30 % alustavatest ettevõtjatest naised;

AB. arvestades, et Euroopas mõjutavad vaesus ja sotsiaalne tõrjutus sageli ebaproportsionaalselt naisi, eriti üksikemasid, puudega naisi ning eakaid, maapiirkondade ja äärealade, rändajatest ja etnilistesse vähemustesse kuuluvaid naisi; arvestades, et ELi tasandil on 15 % lastega leibkondadest ühe vanemaga leibkonnad; arvestades, et keskmiselt 85 % neist leibkondadest on üksikemadega pered, samas kui 2017. aastal ohustas vaesus või sotsiaalne tõrjutus 47 % üksikvanemaga leibkondadest; arvestades, et kodutus on naiste hulgas kasvav probleem; arvestades, et diskrimineerimisvastast direktiivi, mis tagaks horisontaalse lähenemisviisi kaudu ulatuslikuma kaitse, blokeeritakse nõukogus endiselt;

AC. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus ja naiste kaasamine otsuste tegemisse on kestliku arengu ja kliimaprobleemide tõhusa haldamise eeltingimus, et saavutada aus ja õiglane üleminek, kus kedagi ei jäeta kõrvale; arvestades, et kliimakriis süvendab soolist ebavõrdsust ja raskendab soolise õigluse saavutamist; arvestades, et naised kogevad kliimamuutuste mõju erinevalt, kuna nad on kaitsetumas olukorras ning seisavad erinevatel põhjustel – alates ebavõrdsest juurdepääsust ressurssidele, haridusele, töövõimalustele ja maaga seotud õigustele kuni sotsiaalsete ja kultuuriliste normide, stereotüüpide ning nende mitmekesise läbipõimunud mõjuni – silmitsi suurema riski ja koormusega; arvestades, et kõik kliimameetmed peavad hõlmama soolist ja valdkonnaülest perspektiivi; arvestades, et kliimamuutuste naistele avalduva mõju leevendamiseks tuleb naiste õigusi tugevdada ning tuleb luua võimalused, et aidata naistel täita kliimamuutusi käsitlevates aruteludes ja otsuste vastuvõtmisel tugevamat rolli juhtide, spetsialistide ja muutuse tehniliste elluviijatena;

([34]) https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/gender-employment-gap-costs-europe-eu370-billion-per-year

AD. arvestades, et maapiirkondade naised seisavad silmitsi mitmete katsumustega, sealhulgas madalam elatustase, piiratud tööhõivevõimalused, suhteline isoleeritus turgudest, piiratud juurdepääs taristule, sealhulgas maapiirkonna taristule, avalikele teenustele ja tervishoiule, haridusele (sealhulgas seksuaalharidusele) ning teabele hariduslike võimaluste kohta, ning et nad on otsuste vastuvõtmisega seotud foorumites alaesindatud; arvestades, et nad võivad teha põllumajandusettevõtetes nähtamatut tööd, kuna neil puudub oma abikaasade abistajatena ametlik staatus, mistõttu on neil raskusi riiklike süsteemide tunnustuse saamisega;

AE. arvestades, et Euroopa Liidus elab 46 miljonit puudega naist ja tütarlast; arvestades, et see arv on peaaegu 60 % puuetega inimeste koguarvust; arvestades, et enamik puudeid kujuneb välja vanemaks saades;

AF. arvestades, et üle poole tööealistest puuetega naistest ei ole majanduslikult aktiivsed; arvestades, et kõigis liikmesriikides kannatavad puudega naised suuremat materiaalset puudust kui puudeta naised;

AG. arvestades, et 2019. aasta soolise võrdõiguslikkuse indeks näitab meeste ja naiste püsivat ebavõrdsust digitaalsektoris ning rõhutab vajadust kõigi digiteerimist käsitlevate poliitikavaldkondade soolise võrdõiguslikkuse perspektiivi ja soolise mõju hindamise järele; arvestades, et digitaalse soolise lõhe kaotamine tütarlastele ja naistele tehnoloogiale ja internetile parema juurdepääsu tagamise kaudu on ülimalt oluline; arvestades, et naised on kasutamata ressurss sellistes arenevates valdkondades nagu digitaaltehnika, tehisintellekt ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT), kus naisi on peaaegu kaheksa miljoni Euroopa IKT-sektoris töötava inimese hulgas kõigest 16 %; arvestades, et digitaalsektoris töötavate meeste osakaal on kolm korda suurem kui naiste osakaal; arvestades, et naiste osakaalu suurendamine digitaalsektori ja muude tulevikusektorite tööhõives on vältimatult oluline soolise palgalõhe ja pensionilõhe vastu võitlemiseks ning nende majandusliku sõltumatuse tagamiseks, samuti uute tööhõivevõimaluste loomiseks, sealhulgas elanikkonnarühmade jaoks, kes on tavaliselt tööturult kõrvale jäetud; arvestades, et sellega seoses on oluline julgustada naiste osalemist digitaalses ettevõtluses, teaduse, tehnoloogia, inseneeria ja matemaatika ((STEM) valdkondades ja IKT-hariduses ning tööhõives; arvestades, et kui kaasata rohkem naisi digitaalsele tööturule, tekib Euroopa majandusele 16 miljardi euro suurune SKP kasvu võimalus; arvestades, et tehisintellekti kavandamise, sisestamise ja kasutamise kaudu on taasloodud soolist ebavõrdsust ja diskrimineerimist; arvestades, et mittetäielikud andmekogumid ja kallutatud andmed võivad moonutada tehisintellektisüsteemi arutluskäiku ja seada ohtu soolise võrdõiguslikkuse ühiskonnas;

AH. arvestades, et sooliselt eristatud andmete kogumine on ebavõrdsuse nähtavale toomiseks, sihipärase poliitika loomiseks ning kõigi kõne all olevate küsimuste, muu hulgas näiteks soolise vägivalla, puuete, vähi ning haruldaste või krooniliste haiguste, kliimamuutuste mõju, digitaaloskuste ja STEM-valdkondade puhul soopõhise lähenemisviisi saavutamiseks ülimalt tähtis; arvestades, et ELi ja liikmesriikide eri poliitikavaldkondades kasutatakse endiselt vähe sootundlikke andmeid;

AI. arvestades, et naised on uudiste- ja infomeedias ebaproportsionaalselt alaesindatud; arvestades, et naiste ja meeste ebavõrdne kujutamine meedias põlistab stereotüüpe, mis mõjutavad naiste ja meeste kuvandit;

AJ. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine, soolisest võrdõiguslikkusest lähtuv eelarvestamine ja soolise mõju hindamine on soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks kõigis ELi poliitikavaldkondades olulised vahendid; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse küsimust käsitletakse ELi poliitikas ELi eri fondide ja vahendite kaudu, ning arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas tegutsejate vahelise optimaalse koostoime võimaldamine on väga oluline vahend; arvestades, et see on eriti oluline sotsiaal-majanduslike meetmete puhul, mis võetakse pärast COVID-19-ga seotud tervishoiukriisi, sealhulgas Euroopa majanduse taastekava raames;

AK. arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025 ning sootundliku poliitika tugevdamine ELi tasandil on hädavajalik selle tagamiseks, et COVID-19 kriisi mõju ei süvenda soolist ebavõrdsust ning et võetud meetmed aitavad vähendada naiste diskrimineerimist;

AL. arvestades, et COVID-19 kriis on mõjutanud ka seksitöötajaid, suurendades nende ohtu kaotada sissetulek ja sattuda vaesusesse, ning jätkuvalt puudub raamistik nende inimõiguste jõustamiseks;

AM. arvestades, et naiste õiguste ülespoole lähendamiseks ja ühtlustamiseks Euroopas on hädavajalik, et liikmesriigid tegutseksid ühtse tugeva pakti alusel, jagades ELis kehtivaid kõige ambitsioonikamaid õigusakte ja parimaid tavasid ning võttes kohustuse neid järgida;

AN. arvestades, et on olemas volinik, kelle ainus vastutusvaldkond on võrdõiguslikkus, ja Euroopa Parlamendil on naiste õigustele ja soolisele võrdõiguslikkusele pühendatud komisjon, nõukogus aga puudub soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelev erikoosseis ning soolise võrdõiguslikkuse eest vastutavatel ministritel ja riigisekretäridel ei ole spetsiaalset arutelufoorumit;

Üldised tähelepanekud

1. tunneb heameelt komisjoni teatise „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ vastuvõtmise üle, mis esitati õigeaegselt uue komisjoni esimese 100 tööpäeva jooksul; see on tugev poliitiline märk tegelemisest Euroopa soolise võrdõiguslikkuse poliitikaga ning kujutab endast otsustavat, selget ja ambitsioonikat poliitilist raamistikku, et võidelda naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse eest ja nendevastaste rünnakute vastu; toetab komisjoni eesmärki luua diskrimineerimiseta ja struktuurilise ebavõrdsuseta Euroopa Liit kõigi inimeste jaoks kogu nende mitmekesisuses; rõhutab valitud kahetasandilise lähenemisviisi olulisust, mis koosneb sihipärastest meetmetest ning pühendumisest soolõimele ja intersektsionaalsusele kui valdkonnaülestele põhimõtetele, ning tunneb heameelt tugeva seose üle töövaldkondade vahel ning stereotüüpide, soolise kallutatuse ja diskrimineerimise kaotamise üle ning nõuab tugevaid järelevalvemehhanisme, et strateegia ja selle meetmete edu korrapäraselt mõõta ja hinnata;

2. rõhutab siiski, et soolise võrdõiguslikkuse strateegias on vaja võimalustepõhise lähenemisviisi; palub komisjonil võtta strateegia edasise väljatöötamise lähtepunktiks naiste võrdsed võimalused;

3. väljendab heameelt selle üle, et uus komisjon ja selle president on seadnud soolise võrdõiguslikkuse esmatähtsaks ning et ametisse on nimetatud pühendunud võrdõiguslikkuse volinik, ning ootab võrdõiguslikkuse aastaaruannet, mis aitab hinnata edusamme ja teha kindlaks olemasolevad lüngad ja vajadused seoses soolõimega poliitikaraamistikus;

4. väljendab heameelt selle üle, et on teatatud mitmest üksteist täiendavast ELi algatusest, näiteks puudega inimesi käsitlev Euroopa strateegia koos siduvate 2020. aasta järgsete meetmetega, LGBTI+ strateegia ning 2020. aasta järgne romade võrdõiguslikkuse ja kaasamise strateegiate raamistik, ning nõuab, et loodaks strateegiline raamistik nende ühendamiseks ja valdkondadevaheline lähenemisviis, mis tuleks neisse kõigisse vastu võtta; rõhutab, et käsitletavaid olukordi tuleb jälgida ning on vaja paindlikkust soolise võrdõiguslikkuse ja muude asjakohaste strateegiate kohandamisel vastavalt tulemustele ja uutele probleemidele, kasutades selleks praegust poliitikat või soovitades uusi vahendeid, nagu on näidanud hiljutine COVID-19 kriis; kordab, et on vaja parandada erimeetmeid diskrimineerimise vastu võitlemiseks ning struktuurilise soolise ebavõrdsuse ohvriks langenud naiste võrdsuse ja kaitse tagamiseks, ning tuletab komisjonile meelde, et selles suunas tuleb teha edasisi jõupingutusi;

5. avaldab kahetsust, et strateegia on mitmete väga oodatud meetmete ajakavade suhtes ebamäärane ja et selles ei seata konkreetseid soolise võrdõiguslikkuse eesmärke, mis tuleb 2025. aastaks saavutada, ega nähta ette ka selgeid seirevahendeid; kutsub seetõttu komisjoni üles määrama kindlaks konkreetse tegevuskava koos ajakavade, eesmärkide, iga-aastase läbivaatamise, järelevalve mehhanismi ja mõõdetavate edusammude näitajatega ning võtma sihipäraseid lisameetmeid; nõuab lisaks suuniste väljatöötamist ning tegevuskava valdkondadevaheliste ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise lähenemisviiside, sealhulgas soolise eelarvestamise, tõhusaks rakendamiseks ELi poliitikakujundamisel ning konkreetsete vahendite (nt näitajad, eesmärgid ja seirevahendid) väljatöötamist, samuti piisavate inim- ja rahaliste ressursside eraldamist, võimaldades neid rakendada kõigis ELi poliitikavaldkondades; nõuab eelkõige selgeid ajakavasid, et töötada välja lubatud internetiplatvormide koostööraamistik, inimkaubanduse likvideerimist käsitlev ELi strateegia, soolise võrdõiguslikkuse strateegia audiovisuaalsektoris (osana MEDIA alaprogrammist) ning sooliste stereotüüpide vastast võitlust käsitlev kogu ELi hõlmav teavituskampaania;

6. kutsub komisjoni üles järgima 2020. aasta tööprogrammi kohustusi igal läbivaatamisel ja esitama ettepaneku tasustamise läbipaistvust käsitlevate siduvate meetmete, ohvrite õiguste ELi strateegia ning inimkaubanduse likvideerimist käsitleva uue ELi strateegia kohta; peab kahetsusväärseks, et ettepanekut tasustamise läbipaistvust käsitlevate siduvate meetmete kohta ei esitatud 2020. aastal kavakohaselt;

7. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid vastu ja rakendaksid diskrimineerimisvastase direktiivi ning garanteeriksid mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimise vormide kaotamise kõigis ELi liikmesriikides;

8. tuletab meelde vajadust võidelda mitmekihilise diskrimineerimise vastu, eelkõige vähekaitstud rühmade, sealhulgas puuetega naiste, mustanahaliste naiste, rändajate, etniliste vähemuste ja romade hulka kuuluvate naiste, eakate naiste, üksikemade, LGBTIQ+ inimeste ja kodutute naiste diskrimineerimise vastu, ning rõhutab, kui oluline on tagada, et need inimesed saaksid osa ELi 2020.–2025. aasta soolise võrdõiguslikkuse strateegia eesmärkidest ja meetmetest; palub komisjonil anda selged suunised valdkonnaülese raamistiku rakendamise kohta, milles tuleks esikohale seada diskrimineerimise läbipõimunud vormidest mõjutatud rühmade osalus, et hinnata poliitika ja meetmete erinevat mõju, eesmärgiga kohandada paindlikult igas valdkonnas reageerimist, lähtudes mittediskrimineerimise põhimõttest;

9. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles integreerima süstemaatiliselt ja kooskõlas strateegia eesmärkidega soolise võrdõiguslikkuse COVID-19 kriisile reageerimise kõigisse etappidesse ning edendama naiste osalemist otsustusprotsessi kõikidel tasanditel; rõhutab, et uue strateegia mõne elemendi edasilükkamine oleks vale signaal ning nõuab seega tungivalt, et komisjon jätkaks senist tööd uue strateegia kallal; kutsub komisjoni ja ELi liikmesriike üles võtma taasterahastu „NextGenerationEU“ Euroopa majanduse taastekavas kokku lepitud vahendite kavandamisel ja jaotamisel nõuetekohaselt arvesse naiste vajadusi;

10. rõhutab, et otsuste tegemiseks on vaja tagada soo alusel eristatud andmete usaldusväärne ja piisav kogumine ja analüüs, ning selleks tuleb tagada EIGE rahastamine ja suutlikkus ning seda laiendada;

11. kutsub liikmesriike üles vahetama korrapäraselt parimaid tavasid ning pühenduma naiste õiguste lähendamisele ja ühtlustamisele Euroopas, lisades oma vastavatesse õigusaktidesse kõige kaugeleulatuvamad riiklikud meetmed ja tavad, mis praegu ELi liikmesriikides kehtivad;

12. nõuab lisaks, et EIGE soolise võrdõiguslikkuse indeks kaasataks komisjoni seireprotsessi ja töötataks välja soolise pensionilõhe näitaja, järgides parlamendi soovitusi, mis esitati 14. juuni 2017. aasta resolutsioonis vajaduse kohta koostada ELi strateegia soolise pensionilõhe kaotamiseks ja ärahoidmiseks ([35]), mida tuleb jälgida soolise võrdõiguslikkuse strateegias kui ainsas strateegias, mis võtab arvesse kogu ebavõrdsust, mida naised kogu oma elu jooksul kogevad; nõuab lisaks, et kaalutaks ka teisi näitajaid soolise palgalõhe ja hoolduslõhe, soolise digilõhe jne kohta;

13. palub nõukogul luua soolise võrdõiguslikkuse üksuse, mis koondaks ühte spetsiaalsesse foorumisse soolise võrdõiguslikkuse eest vastutavad ministrid ja riigisekretärid, et pakkuda ühiseid ja konkreetseid meetmeid naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonna probleemidega tegelemiseks ning tagada, et soolise võrdõiguslikkuse küsimusi arutatakse kõrgeimal poliitilisel tasandil;

14. kutsub liikmesriike üles looma ametliku soolise võrdõiguslikkuse nõukogu koosseisu, et anda soolise võrdõiguslikkuse eest vastutavatele ministritele ja riigisekretäridele eraldi foorum aruteludeks ja soolise võrdõiguslikkuse tähtsustamise soodustamiseks kõigis ELi poliitikasuundades, sealhulgas tööhõive- ja sotsiaalpoliitikas;

15. avaldab kahetsust, et soolise võrdõiguslikkuse strateegias aastateks 2020–2025 ei viidata naiste ja tütarlaste kaitsmisele sotsiaalse tõrjutuse, vaesuse ja kodutuse eest; kutsub komisjoni üles tulevases integratsiooni ja kaasamise tegevuskavas neid küsimusi käsitlema, et ennetada nende naiste väljajätmist sotsiaal- ja majanduspoliitikast, mis süvendaks vaesuse nõiaringi;

16. kutsub nõukogu üles võtma vastu nõukogu järeldused soolise võrdõiguslikkuse strateegia heakskiitmiseks ja määratlema konkreetsed meetmed selle rakendamiseks;

Naistevastase ja soolise vägivalla kaotamine

17. toetab komisjoni võetud kohustust võidelda soolise vägivalla vastu, toetada ja kaitsta nende kuritegude ohvreid ning tagada, et kuritegude toimepanijad saaksid karistatud; toetab komisjoni kavatsust jätkata survestamist selles suunas, et Istanbuli konventsioon ratifitseeritaks kogu ELis; rõhutab sellega seoses vajadust erimeetmete järele, et kõrvaldada praegused õigusaktide, poliitika ja teenuste erinevused liikmesriikide vahel ning COVID-19 pandeemia ajal suurenenud pere- ja soopõhine vägivald; juhib siiski tähelepanu asjaolule, et mitmed katsed sellele vastu olevaid liikmesriike veenda on juba läbi kukkunud ning Ungari valitsus otsustas hiljuti, et ei ratifitseerigi konventsiooni; toetab seetõttu komisjoni kavatsust esitada 2021. aastal meetmed Istanbuli konventsiooni eesmärkide saavutamiseks, kui EL pole endiselt sellega

([35]) ELT C 331, 18.9.2018, lk 60.

ühinenud; nõuab kohest ettevalmistavate meetmete algatamist, et käivitada täiendavad õiguslikult siduvad meetmed ja ELi raamdirektiiv soolise vägivalla igasuguste vormide ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, käsitledes muu hulgas naiste suguelundite moonutamist, sunniviisilist aborti, steriliseerimist ja abielusid ning et see hõlmaks tugeva valdkondadevahelise lähenemisviisi kaudu seksuaalset ärakasutamist, inimkaubandust, kübervägivalda, kättemaksuporno avaldamist ja naistevastast vihakõnet veebis; väljendab heameelt algatuse üle laiendada teatavaid kuriteoliike soolise vägivalla spetsiifilistele vormidele kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõikega 1; tuletab meelde, et uued seadusandlikud meetmed peaksid Istanbuli konventsiooni ratifitseerimist täiendama;

18. kiidab heaks kavatsuse esitada täiendav soovitus ja võimalik õigusakt kahjulike tavade ennetamiseks ja luua liidu võrgustik nii soolise kui ka perevägivalla ennetamiseks; nõuab Istanbuli konventsiooni määratluste ja eesmärkide kohaldamist ning naiste õiguste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide pidevat kaasamist; nõuab tungivalt, et esitataks asjakohased järelmeetmed, mis järgivad kõik mittediskrimineerimise põhimõtet; rõhutab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kaasamise tähtsust sellesse protsessi, kui see on vastavalt konkreetse liikmesriigi struktuurile asjakohane; rõhutab hariduse, sealhulgas poiste ja meeste hariduse rolli, ning nõuab sellega seoses sooliste stereotüüpide vastu võitlemist; nõuab, et perevägivalla all kannatanud naistele tagataks korralik kaitse, suurendades riiklikke vahendeid ja tõhusaid lahendusi;

19. rõhutab vajadust koguda eristatud andmeid soolise vägivalla kõigi vormide kohta; tunneb heameelt teate üle, et viiakse läbi kogu ELi hõlmav uus uuring naistevastase vägivalla kõigi vormide levimuse ja dünaamika kohta; rõhutab vajadust põhjalike ja võrreldavate sooliselt eristatud andmete järele ELi tasandil ning andmete kogumise süsteemide ühtlustamise järele liikmesriikide vahel;

20. rõhutab vajadust kaitsta tütarlapsi, kes kuuluvad vähemuste hulka või kellel on mõni terviseprobleem või puue ning kes on vägivalla eri vormide võimalikud ohvrid ja sihtmärgid; toetab komisjoni kavatsust tutvustada ja rahastada meetmeid nende eriti haavatavate elanikkonnarühmade võimaliku kuritarvitamise, ärakasutamise ja nende vastu suunatud vägivallaga võitlemiseks;

21. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kindlustama naiste ja tütarlaste kaasava võrdõiguslikkuse kõigis eluvaldkondades, tagama nende seksuaal- ja reproduktiivõigused, kaitsma neid koduvägivalla ning hooldus- ja tugiteenuste pakkujate vägivalla eest ning looma sel eesmärgil tervishoiu, sotsiaal- ja hooldusteenuste, haridus-, koolitus- ja tööhõiveteenuste, õiguskaitse ja kohtusüsteemi spetsialistidele soolise võrdõiguslikkuse ja suutlikkuse suurendamise programmid;

22. rõhutab vägivalla ning ahistamise ulatust ja mõju töökohal ning vajadust võtta nende probleemide lahendamiseks ELi tasandil konkreetseid meetmeid psühholoogilise ja seksuaalse ahistamise vastu võitlemiseks; juhib tähelepanu sellele, et eelkõige puudub kaitse ja nähtavus muuhulgas mitteametlikel hooldajatel, koduabilistel ja põllumajandustöötajatel, ning kutsub seetõttu liikmesriike üles võtma vastu ILO konventsiooni nr 189, et tugevdada mitteametlikus majanduses töötavate isikute, eriti naiste õigusi, ning tagama, et kaebuste esitamise mehhanismid on sõltumatud, konfidentsiaalsed ja juurdepääsetavad kõigi naiste jaoks ilma mis tahes diskrimineerimiseta ning et kaebuse esitajate kaitsmiseks tööandja kättemaksu ja korduva ohvristamise eest võetakse erimeetmeid; väljendab heameelt komisjoni kui tööandja võetud kohustuse üle võtta vastu uus terviklik õigusraamistik, mis sisaldab ennetus- ja reageerimismeetmeid tööl ahistamise vastu võitlemiseks;

23. peab kahetsusväärseks, et puuduvad viited tööjõu ärakasutamise eesmärgil toimuva inimkaubanduse soolisele mõõtmele, eriti koduabiliste puhul, kuna perekodu kui töökoha puhul on selle olemusest tulenevalt tööalase tegevuse kontrollimise ja jälgimise võimalused piiratud; tuletab meelde oma 28. aprilli 2016. aasta resolutsiooni naissoost koduabiliste ja hooldajate kohta ELis ning palub komisjonil ja liikmesriikidel soodustada uurimist selles valdkonnas, et parandada ohvrite tuvastamise ja kaitse mehhanisme, ning kaasata tuvastamisprotsessi valitsusvälised organisatsioonid, ametiühingud, ametiasutused ja kõik kodanikud;

24. väljendab sügavat muret vägivalla ja ahistamise laadi, ulatuse ja raskuse pärast töömaailmas ning töö juures aset leidva naiste ja tütarlaste vastase vägivalla kõikide vormide mõju pärast; peab sellega seoses kiiduväärseks hiljuti vastuvõetud ILO konventsiooni nr 190, mis käsitleb vägivalda ja ahistamist töökohal ning kutsub liikmesriike üles seda viivitamata ratifitseerima ja rakendama; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama lisaks tõhusaid ja siduvaid meetmeid vägivalla ja ahistamise määratlemiseks ja keelustamiseks töömaailmas, sealhulgas tegema hästi kättesaadavaks

soo aspekti arvestavad turvalised ja toimivad kaebuste ja vaidluste lahendamise mehhanismid, koolitus- ja teavituskampaaniad, tugiteenused ja õiguskaitsevahendid;

25. on veendunud, et soolise vägivalla all kannatavatel naistöötajatel peaks olema õigus oma tööaega vähendada või ümber korraldada ja töökohta vahetada; on seisukohal, et soolist vägivalda tuleks arvesse võtta töökohaga seotud riskihindamisel;

26. mõistab hukka kampaania naistevastast vägivalda käsitleva Istanbuli konventsiooni vastu ja sihipärased püüdlused seda kahtluse alla seada; on mures selle pärast, et valitseb vastuseis naistevastase vägivalla ja soolise vägivalla alase nulltolerantsi õigusnormile, mis põhineb tugeval rahvusvahelisel konsensusel; rõhutab, et sellega seatakse küsimuse alla põhilised inimõigused, näiteks võrdsus, autonoomia ja väärikus; juhib tähelepanu kodanikuühiskonna organisatsioonide olulisele rollile soopõhise vägivalla vastu võitlemisel ja ohvrite toetamisel ning nõuab seega tungivalt, et komisjon eraldaks neid püüdlusi edendavatele ühendustele piisavalt rahastust; kiidab heaks uues ohvrite õiguste strateegias võetud kohustuse tegeleda vägivallaohvritest naiste ja tütarlaste erivajadustega, pöörates eriti tähelepanu ohvrite õiguste, kaitse ja hüvitiste tagamisele; kutsub nõukogu üles viima viivitamata lõpule ELi-poolne Istanbuli konventsiooni ratifitseerimine ja täielik rakendamine ning toetama selle ratifitseerimist kõikide liikmesriikide poolt;

27. rõhutab vajadust teha kindlaks kõik vägivalla ja ahistamise vormid haridussüsteemis, koolides, ülikoolides, praktikakohtades, ametialase arengu programmides ja kõigis muudes programmides ning nende vastu võidelda;

28. tunneb heameelt kavandatud erimeetmete üle, et võidelda kübervägivalla vastu, mis mõjutab ebaproportsionaalselt naisi ja tütarlapsi (sealhulgas ahistamine internetis, küberkiusamine ja seksistlik vaenukõne), eelkõige aktiviste, naispoliitikuid ja teisi avalikus diskursuses nähtaval olevaid avaliku elu tegelasi; väljendab sellega seoses heameelt teadaande üle, et seda nähtust hakatakse käsitlema digiteenuste õigusaktis ning et see näeb uues koostööraamistikus ette koostöö tegemist tehnoloogiaplatvormide ja IKT-sektoriga, et viimane saaks probleemi käsitleda asjakohaste tehniliste meetmete abil, nagu kahjuliku sisu ennetamise meetodid ja reageerimismehhanismid; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja EL võtaksid naistevastase vägivalla kõigi vormide ennetamist ja tõkestamist käsitleva direktiivi raames vastu täiendavaid meetmeid, sealhulgas siduvaid seadusandlikke meetmeid, et võidelda nende vägivallavormide vastu, ning liikmesriikidele toetuse andmist koolitusvahendite väljatöötamiseks kõigis etappides kaasatud teenuste jaoks, alates ennetamisest ja kaitsest kuni süüdistuse esitamiseni, näiteks politsei ja kohtusüsteemi jaoks koos teabe- ja kommunikatsioonisektoriga, kaitstes samal ajal ka põhiõigusi veebis;

29. on mures, et ELi õiguses puudub selgesõnaline keeld diskrimineerida inimest tema sooidentiteedi ja sooväljenduse pärast; märgib, et LGBTIQ+ inimesi diskrimineeritakse, ahistatakse ja tõrjutakse tööturult pidevalt; tuletab meelde oma 14. veebruari 2019. aasta resolutsiooni LGBTI-inimesi käsitlevate meetmete loetelu tuleviku kohta ([36]) ning 18. detsembri 2019. aasta resolutsiooni LGBTI-inimeste avaliku diskrimineerimise ja nende vastu suunatud vaenukõne kohta ([37]); väljendab heameelt kõigi aegade esimese LGBTIQ+-inimeste strateegia vastuvõtmise üle ning palub komisjonil võtta järelmeetmeid LGBTI-inimesi puudutavate 2016.–2019. aasta meetmete loetelu suhtes koos konkreetsete meetmetega, et võidelda seksuaalse sättumuse, soolise identiteedi, sooväljenduse ja sootunnuste alusel diskrimineerimise vastu töökohal;

30. tunneb heameelt hiljuti vastu võetud, kõigi aegade esimese ELi ohvrite õiguste strateegia üle (2020–2025), milles käsitletakse soolise vägivalla ohvrite konkreetseid vajadusi, eelkõige konkreetset lähenemisviisi naistevastasele psühholoogilisele vägivallale ja mõju nende vaimsele tervisele pikemas perspektiivis; rõhutab vajadust kõrvaldada praegused lüngad ELi õigusaktides ja palub komisjonil esitada viivitamata ettepanek ohvrite õiguste direktiivi läbivaatamiseks seoses naistevastast vägivalda puudutavate rahvusvaheliste standarditega, nagu Istanbuli konventsioon, et täiustada ohvrite õigusi ning ohvrite kaitset ja hüvitamist käsitlevaid õigusakte; rõhutab, et kõikidel ohvritel peab olema tõhus juurdepääs õiguskaitsele ohvrite õiguste direktiivi rakendamise kaudu, mis on mõnes liikmesriigis endiselt puudulik; palub ohvrite õiguste edendamist jätkata ka olemasolevate vahendite, näiteks Euroopa lähenemiskeelu abil;

31. juhib komisjoni ja liikmesriikide tähelepanu nende laste äärmiselt tõsisele olukorrale, kes on jäänud orvuks soolise vägivalla tõttu või on sunnitud elama perevägivalla keskkonnas, ning nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid perevägivalla probleemiga tegelemisel neid olukordi arvesse;

([36]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0129.
([37]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0101.

32. nõuab tungivalt, et komisjon tutvustaks kauaoodatud inimkaubanduse likvideerimist käsitlevat ELi strateegiat, ja rõhutab vajadust selgelt tunnistada inimkaubanduse ja seksuaalse ärakasutamise soolist olemust, kuna need puudutavad kõige enam naisi ja tütarlapsi; tunnistab, et seksuaalne ärakasutamine asendusemaduse ja reproduktiivsuse eesmärgil või sundabielude, prostitutsiooni ja pornograafia eesmärgil on vastuvõetamatu ning inimväärikuse ja inimõiguste rikkumine; nõuab seetõttu, et strateegias uuritaks tähelepanelikult prostitutsiooniga tegelevate naiste olukorda, pöörates erilist tähelepanu prostitutsiooni ning naiste ja alaealistega kaubitsemise seosele ELis ja kogu maailmas ning interneti üha levinumale kasutamisele ärakasutamise eesmärgil; rõhutab ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatori olulist rolli ja tööd ning nõuab tungivalt, et komisjon nimetaks uue koordinaatori viivitamata ametisse, et jälgida tähelepanelikult inimkaubandusevastase direktiivi rakendamist liikmesriikides; rõhutab nõudluse vähendamiseks meetmete ja strateegiate kaasamise olulisust;

33. nõuab jõulisemate meetmete võtmist seoses seksuaalkuritegusid käsitlevate õigusaktidega ja rõhutab, et seks peab alati olema vabatahtlik; kutsub komisjoni üles lisama kõigi liikmesriikide jaoks soovitusi vägistamise määratluse muutmiseks siseriiklikes õigusaktides, et selle alus oleks nõusoleku puudumine;

34. tunneb heameelt sooliste stereotüüpide vastu võitlemise üleeuroopalise teavituskampaania üle, samuti vägivalla ennetamise meetmete üle, mis on keskendatud meestele, poistele ja mehelikkusele; nõuab hävituslike mehelikkuse normide vastu selgemate meetmete võtmist, sest soostereotüübid on soolise ebavõrdsuse algpõhjus ja need mõjutavad kõiki ühiskonnaelu tahke;

35. nõuab suuremat tähelepanu ja tuge lastekodudele ja vägivallaohvrite varjupaikadele, mis on suletud või mille varjupaiga pakkumise suutlikkus on COVID-19 pandeemia ajal tugevalt piiratud, mistõttu on naised või noored tütarlapsed ja lapsed silmitsi vägivallatseja kodus karantiinis olemisega;

36. rõhutab asjaolu, et naistevastane vägivald on sageli peamine põhjus, miks naised jäävad kodutuks; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon võtaks vajalikke meetmeid, et ennetada naistevastast vägivalda, mis põhjustab kodutust või pikendab seda;

37. kiidab heaks teadaande soovituse kohta, milles käsitletakse lisaks võimalikele õigusaktidele kahjulike tavade ennetamist, et võidelda naiste suguelundite moonutamise, sundsteriliseerimise, varajase ja sundabielu ning niinimetatud auga seotud vägivalla vastu, mis kahjustab eelkõige lapsi ja noori tütarlapsi;

Naised ja majandus

38. kordab oma üleskutset komisjonile ja liikmesriikidele jätkuvalt arendada ja parandada sooliselt segregeeritud andmete kogumist ([38]), statistikat, teadusuuringuid ja analüüse, samuti toetust ja meetmeid institutsioonilise ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamiseks seoses andmete kogumise ja analüüsimisega, eelkõige seoses naiste osalemisega tööturul ning sellistes valdkondades nagu mitteametlik tööhõive, ettevõtlus, rahastamise ja tervishoiuteenuste kättesaadavus, tasustamata töö, vaesus ja sotsiaalkaitsesüsteemide mõju; nõuab ka, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE) ja kõik muud asjaomased ELi institutsioonid ja ametid töötaksid välja ja võtaksid kasutusele uued näitajad, nagu palgavaesus, ajavaesus, ajakasutuse lüngad, hooldustöö väärtus (tasustatud/tasustamata) ning naiste ja meeste tööhõivemäärad, muu hulgas seoses töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiiviga; kutsub komisjoni üles kasutama neid andmeid oma poliitika ja programmide ning teiste ELi ametite ja institutsioonide soolise mõju hindamiste tulemuslikuks rakendamiseks;

39. toetab Barcelona eesmärkide läbivaatamist ja üleskutset liikmesriikidele tagada piisavad investeeringud hooldusteenustesse ja pikaajalise hoolduse teenustesse, sealhulgas olemasolevatest ELi vahenditest, samuti tagada taskukohane, ligipääsetav ja kvaliteetne lastehoid, sealhulgas alusharidus, mis annab eelkõige noortele emadele võimaluse töötada ja/või õppida, ning tuletab sellega seoses meelde Euroopa sotsiaalõiguste samba 11. põhimõtet; nõuab rahalist toetust nendele liikmesriikidele, kes ei ole siiani eesmärke saavutanud, ja parimate tavade jagamist nende vahel; pooldab lisaks sellele suuniste väljatöötamist liikmesriikidele, et kõrvaldada sotsiaal-, majandus- ja maksupoliitikaga seotud negatiivsed rahalised stiimulid; rõhutab võrdsete hooldajate ja võrdsete elatiseteenijate eesmärki, mis peab olema nende jõupingutuste keskmes, ja väljendab sellega seoses heameelt töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi kui esimese sammu üle;

([38]) Vt Euroopa Parlamendi 30. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni soolise palgalõhe kohta.

40. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa hoolduskokkuleppe, lähenedes kõigile hooldusvajadustele ja -teenustele terviklikul viisil ning kehtestades miinimumstandardid ja kvaliteedisuunised elukestvaks hoolduseks, sealhulgas laste, eakate ja pikaajaliste vajadustega inimeste jaoks; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles koguma hooldusteenuste osutamise kohta segregeeritud andmeid; nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid kiiresti ja täielikult üle ja rakendaksid töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi, et tagada töö- ja pereelu võrdne jaotumine, ning kutsub neid üles minema kaugemale direktiivi miinimumstandarditest, kehtestades sellised meetmed nagu täielikult tasustatud puhkus, edendades meeste võrdset rolli hooldajana ja võideldes selle abil sooliste stereotüüpide vastu isapuhkuse ja/või rasedus- ja sünnituspuhkuse kasutamisel, tunnustades mitteametlike hooldajate rolli ja tagades neile juurdepääsu sotsiaalkindlustusele ja õigusele saada pensioni, toetades teenuseid, mis on kohandatud puudega või pikaajalist haigust põdevate või eakate inimeste eest hoolitsevate vanemate ja/või pereliikmete konkreetsetele probleemidele ja vajadustele, soodustades paindlikku töökorraldust, mis ei kahjusta töötaja palka ega toimu selle arvelt ning edendades juurdepääsu sotsiaalsetele ja tööõigustele ja -toetustele, ning tagades töötajatele õiguse olla mittekättesaadav; nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks igal aastal tähelepanelikult ja süstemaatiliselt, kuidas liikmesriigid rakendavad töö- ja eraelu tasakaalu direktiivi;

41. nõuab taskukohaseid ja kvaliteetseid teenuseid lapsehoiu ja pikaajalise hoolduse jaoks, mis võimaldaksid eriti naistel naasta tööle ning hõlbustada töö- ja eraelu ühitamist;

42. rõhutab vajadust luua lastehoiu- ja koolieelse hariduse võrgustik; juhib tähelepanu sellele, et see on üldine sotsiaalne vastutus ja peaks olema üldine avalik teenus, mis on tegelikkuses kättesaadav kõigile lastele ja peredele, kes soovivad seda võrgustikku kasutada;

43. julgustab liikmesriike võtma parimate tavade ühiskasutuse korras nii naiste kui ka meeste huvides kasutusele nn hoolduskrediidi, et kompenseerida perekonnaliikmetele mitteametliku hoolduse tagamiseks tööst ajutiselt kõrvale jäämine ja ametliku hoolduse perioodid, näiteks emapuhkus, isapuhkus ja vanemapuhkus, ning arvestama seda hoolduskrediiti õiglaselt pensioniõigustes; on seisukohal, et sellist krediiti tuleks anda kindlaks lühikeseks ajaks, et stereotüübid ja ebavõrdsus ei kinnistuks veelgi rohkem;

44. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid konkreetsed meetmed vaesusriski vastu võitlemiseks vanemas eas ja pensionile jäämisel, tõstes pensione ja tõhustades sotsiaaltoetusi; on seisukohal, et tuleb kaotada pensionile jäänud meeste ja naiste sissetulekute ebavõrdsus, ning see eeldab pensionide tõstmist ning avalike, kõigile kättesaadavate ja solidaarsusel põhinevate sotsiaalkindlustussüsteemide säilitamist ja parandamist, tagades, et need on ümberjaotavad ning annavad pärast eluaeg töötamist õiglase ja korraliku sissetuleku, kindlustades avalike sotsiaalkindlustussüsteemide jätkusuutlikkuse, luues õiguste ja paremate palkadega töökohti;

45. palub komisjonil, Euroopa Parlamendil ja nõukogul uurida järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja taasterahastu „NextGenerationEU“ programmide kavandamisel põhjalikult naiste vajadusi ja osalemist tööturul ning tööturu horisontaalset ja vertikaalset segregatsiooni;

46. peab prioriteediks meetmete võtmist perekonna toetuseks, sealhulgas piisavate ja taskukohaste lapsehoiuvõimaluste pakkumise kaudu, mis aitaks kaasa naiste osalemisele tööturul ja parandaks nende pensionile jäämisega seotud väljavaateid;

47. tunneb heameelt komisjoni võetud kohustuse üle jälgida töö-ja eraelu tasakaalustamise direktiivi nõuetekohast ülevõtmist riiklikesse õigusaktidesse 2022. aastaks ja tagada selle täielik rakendamine;

48. kutsub komisjoni üles koguma andmeid eri liiki hoolduse (lastehoid, eakate ja puuetega inimeste või pikaajalist hooldust vajavate isikute hooldamine) kohta, andes panuse hoolduslõhet käsitlevasse uuringusse, et pakkuda informatsiooni Euroopa hooldusstrateegia algatuse jaoks; märgib, et selline strateegia peab austama liikmesriikide pädevust, nagu on sätestatud aluslepingutes, kuid selle eesmärk on parandada koostööd ja koordineerimist kõigi meetmete osas, mis võiksid olla kasulikud nii ELi mitteametlikele hooldajatele kui ka nende poolt hooldatavatele inimestele; rõhutab, et Euroopa tasandi koostöö ja ELi rahaliste vahendite tõhus kasutamine võivad aidata kaasa kvaliteetsete, kättesaadavate ja taskukohaste hooldusteenuste arendamisele;

49. tunnustab nõukogu otsust aktiveerida üldine vabastusklausel ning palub liikmesriikidel investeerida avalikesse teenustesse, sealhulgas tasuta lapsehoidu ja tervishoidu, et luua uusi kvaliteetseid töökohti ja leevendada kriisi sotsiaal-majanduslikku mõju; on seisukohal, et kokkuhoiumeetmetel on pikaajalised kahjulikud tagajärjed, eeskätt naistele, ning neid ei tohi COVID-19 kriisi järgsel ajal rakendada;

50. kiidab heaks eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA); kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et TERA rahastust aidatakse leevendada naiste sissetuleku vähenemist;

51. rõhutab vajadust märkimisväärselt suurendada investeeringuid teenustesse, eriti tervishoidu, haridusse ja transporditeenustesse, pidades silmas rahvastiku vajaduste käsitlemist ning naiste sõltumatusele, võrdõiguslikkusele ja emantsipatsioonile kaasaaitamist;

52. tunneb heameelt komisjoni lubaduse üle esitada tasustamise läbipaistvust käsitlevad siduvad meetmed, mis võivad olla kasulikud vahendid lünkade ja diskrimineerimise tuvastamiseks selles valdkonnas ning soolise palgalõhe kaotamiseks; peab siiski kahetsusväärseks viivitust selle ettepaneku avaldamisel ja palub komisjonil esitada ettepaneku võimalikult kiiresti; rõhutab sellega seoses sotsiaalpartnerite ja kõigi sidusrühmade täieliku koostöö ning kaasamise olulisust riikliku praktika ja tavade kohaselt; juhib siiski tähelepanu sellele, et endiselt tuleb erinevate kutsealasektorite puhul tegeleda võrdse või võrdväärse töö eest meestele ja naistele võrdse tasu maksmise küsimusega, et käsitleda erineva palga maksmist võrdse töö eest sooliselt segregeeritud tööturul, mille tagajärjeks on madalam palk sektorites, kus enamasti töötavad naised, näiteks põetamine, hooldus, jaemüük, müük ja haridussektor, võrreldes näiteks tootmissektori või tehniliste kutsealadega, kus mehed on suures ülekaalus; soovitab tungivalt kaasata naiste ja meeste võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte, mida võiks määratleda järgmiselt: tööd peetakse võrdväärseks, kui kahe sellise töötajate rühma võrdluse põhjal, mis ei ole moodustatud meelevaldselt, on tehtud töö võrreldav, võttes arvesse selliseid tegureid nagu töötingimused, töötajatele antud vastutuse määr ning tööks vajalikud füüsilised või vaimsed nõudmised; juhib tähelepanu sellele, et selleks tuleb välja töötada sooneutraalsed töökohtade hindamise vahendid ja klassifitseerimise kriteeriumid;

53. väljendab heameelt selle üle, et komisjon hindab võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasustamise kehtivat raamistikku, et on algatatud konsultatsiooniprotsess soolise võrdõiguslikkuse parandamise võimaluste üle töömaailmas, et on valmimas pensionide piisavuse aruanne ning kaalumisel on võimalus pakkuda tööandjapensioni skeemides hooldusega seotud karjäärikatkestuste eest pensioniosakuid;

54. kutsub komisjoni üles esitama järgmise aasta jooksul läbivaadatud direktiivi 2006/54/EÜ kooskõlas ELi võrdset tasustamist käsitlevate õigusaktide toimimise ja rakendamise hiljutise hindamisega ning Euroopa Liidu Kohtu praktikaga; on seisukohal, et läbivaadatud direktiivi tuleks lisada võrdväärse töö mõiste määratlus kõigis kutsealades, mis hõlmab ka soolist aspekti, samuti viide diskrimineerimise eri vormidele ja täiendavad meetmed direktiivi täidetavuse tagamiseks;

55. tuletab meelde oma 30. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni soolise palgalõhe kohta; nõuab tegevuskava kohest läbivaatamist ja uue ning ambitsioonika tegevuskava vastuvõtmist soolise palgalõhe kohta 2020. aasta lõpuks, mis peaks seadma liikmesriikidele selged eesmärgid vähendada järgmise viie aasta jooksul soolist palgalõhet ja tagama, et selliseid eesmärke võetakse riigipõhistes soovitustes arvesse; rõhutab eelkõige vajadust lisada uude tegevuskavasse valdkonnaülene perspektiiv; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaasama sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonna organisatsioone uute poliitikameetmete väljatöötamisse, et kaotada sooline palgalõhe, ning parandama ja edasi arendama statistikat, teadusuuringuid ja analüüsi, et paremini mõõta ja jälgida edusamme soolise palgalõhe kaotamisel, pöörates erilist tähelepanu rühmadele, kes kogevad mitmekordset ja valdkonnaülest diskrimineerimist; kutsub komisjoni üles pöörama tähelepanu pensionilõhet põhjustavatele teguritele ja toetama liikmesriike selle vähendamiseks võetavates meetmetes, kehtestades soolise pensionilõhe näitaja, et hinnata naiste elu jooksul kogunenud ebavõrdsust;

56. märgib, et maksupoliitikal on eri liiki majapidamistele erinev mõju; rõhutab, et üksikisiku maksustamine on oluline vahend naiste õiglase maksustamise tagamisel; rõhutab teatud maksustamisvormide negatiivset mõju naiste tööhõivemääradele ja nende majanduslikule sõltumatusele ning märgib, et maksupoliitikat tuleks optimeerida, et tugevdada naiste tööturul osalemise stiimuleid; juhib tähelepanu abikaasade ühise maksustamise võimalikele negatiivsetele tagajärgedele soolisele pensionilõhele; rõhutab, et maksusüsteemid ei tohiks enam põhineda eeldusel, et kodumajapidamised koondavad ja jagavad oma vahendeid võrdselt; rõhutab menstruatsiooniga seotud vaesuse mõju paljudele Euroopa naistele, mis on

tingitud naiste menstruaalhügieenitoodete kõrgetest hindadest ja nende kõrgest maksustamistasemest paljudes liikmesriikides, ning nõuab seega tungivalt, et liikmesriigid astuksid samme selle kaudse maksualase diskrimineerimise ja menstruatsiooniga seotud vaesuse vastu;

57. tuletab meelde, et rahastamis- ja maksupoliitikal on tugev sooline mõõde; tunnustab komisjoni valmidust võtta soolist võrdõiguslikkust arvesse kogu mitmeaastases finantsraamistikus, eelkõige seoses Euroopa Sotsiaalfond+-ga (ESF+), et soodustada naiste osalemist tööturul, töö- ja eraelu tasakaalu ning naisettevõtlust, kuid peab kahetsusväärseks, et uues mitmeaastases finantsraamistikus ja struktuurifondides puudub soolise võrdõiguslikkusega arvestav eelarvestamine; kutsub komisjoni üles jätkuvalt edendama ja parandama soolise võrdõiguslikkusega arvestava eelarvestamise kasutamist ning kutsub liikmesriike üles integreerima soolise võrdõiguslikkuse aspekti maksupoliitikasse, sealhulgas maksupoliitika soolise võrdõiguslikkuse audititesse, et kaotada sooline kallutatus maksude puhul;

58. tuletab veel kord meelde, et Euroopa poolaasta protsessi eri etappides tuleks pöörata suuremat tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele, ning nõuab, et strateegia „Euroopa 2020“ järgses strateegias võetaks kasutusele soolise võrdõiguslikkuse sammas ja seataks soolise võrdõiguslikkuse üldeesmärk; nõuab tungivalt, et sotsiaalvaldkonna tulemustabelis kindlaks tehtud riigipõhiste probleemide jaoks integreeritaks selged soolise võrdõiguslikkuse näitajad ning töötataks välja statistilised meetodid ja analüüs soolise võrdõiguslikkuse edusammude jälgimiseks valdkondadevahelisest perspektiivist;

59. rõhutab, et 70 % kogu maailma tervishoiu- ja sotsiaaltöötajatest on naised, kellele makstakse sageli ainult miinimumpalka ja kes töötavad ebakindlates töötingimustes, ning nõuab palkade ja töötingimuste parandamist tugevalt naiste domineeritud sektorites, nagu hooldus, tervishoid ja jaemüük, samuti soolise palga- ja pensionilõhe ning tööturu segregatsiooni kaotamist;

60. palub komisjonil ja liikmesriikidel sotsiaalpartneritega konsulteerides välja töötada spetsiaalselt „eesliini kutsealadele“ keskenduvad sootundlikud töötervishoiu ja tööohutuse suunised, et kaitsta nende kutsealade töötajaid tulevaste haiguspuhangute korral; toonitab, et muutuvad töötingimused, nagu kaugtöö puhul, võimaldavad paindlikku töökorraldust ning töö- ja eraelu paremat tasakaalustamist, kuid võivad ka raskendada tööst väljalülitumist ja tõsta töökoormust, mis mõjutab naisi tunduvalt rohkem kui mehi, arvestades naise valdavat või traditsioonilist rolli kodu ja pere eest hoolitsejana; palub komisjonil seetõttu esitada sootundliku seadusandliku ettepaneku tööst väljalülitumise õiguse kohta ning direktiivi vaimse heaolu kohta töökohal, eesmärgiga tunnistada ärevus, depressioon ja läbipõlemine kutsehaigusteks, ning kutsub üles looma ennetusmehhanisme ja mehhanisme mõjutatud töötajate tööturule taasintegreerumise toetamiseks;

61. palub komisjonil läbi vaadata direktiiv 92/85/EMÜ, tagamaks, et naised saaksid kõikjal Euroopas meestega võrdselt kasutada töötajate vaba liikumise õigust ([39]);

62. rõhutab, et liikmesriigid peavad esitama tõenduspõhised, hästi välja töötatud tööturupoliitika meetmed ning reformid, mis parandavad tegelikult naiste töötingimusi ja suurendavad kvaliteetset tööhõivet;

63. kutsub komisjoni üles esitama Euroopa sotsiaalkaitse strateegia, et käsitleda töötajate vaba liikumise ja eeskätt vaesuse feminiseerumisega seonduvaid probleeme, pöörates erilist tähelepanu naissoost üksikvanemaga majapidamistele;

64. rõhutab, et võrdsed võimalused ja naiste suurem osalemine tööturul võivad suurendada Euroopas töökohtade arvu, majanduslikku õitsengut ja konkurentsivõimet; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seadma sihiks vähendada ebakindlaid töösuhteid ja mittevabatahtlikku osaajatööd, et parandada naiste olukorda tööturul;

65. kutsub komisjoni üles kasutama üksikemade puhul spetsiifilist lähenemisviisi, kuna üksikemad on majanduslikult eriti haavatavad, sest nad teenivad sageli vähem kui mehed ja lahkuvad lapsevanemaks saades suurema tõenäosusega tööturult; kutsub komisjoni üles tõhustama selles kontekstis elatisraha piiriülest kogumist käsitlevate olemasolevate õiguslike vahendite täitmise tagamist, suurendades üldsuse teadlikkust nende vahendite kättesaadavusest; nõuab tungivalt, et komisjon teeks tihedat koostööd liikmesriikidega, et teha kindlaks elatisraha kogumisega seotud praktilised probleemid piiriülestes olukordades ja töötada välja vahendid maksekohustuste täitmise tõhusaks jõustamiseks;

([39]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/54/EL meetmete kohta, mis lihtsustavad töötajate vaba liikumise raames töötajatele antud õiguste kasutamist (ELT L 128, 30.4.2014, lk 8).

66. märgib, et naiste osalus tööturul on meeste omast väiksem; rõhutab, et tööturul osalemise stimuleerimiseks on oluline alandada tulumaksu;

67. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid võitluses naiste diskrimineerimise vastu tööturul lisameetmeid;

68. tuletab meelde, et sissetuleku, karjäärivõimaluste, feminiseerunud sektorite ning sotsiaalkaitsele, haridusele ja koolitustele ligipääsu vallas valitseb töömaailmas ikka veel ebavõrdsus; tuletab meelde, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks tuleb tegeleda kõigi nende valdkondadega;

69. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama tööturul naiste ja meeste võrdse osalemise ja võrdsed võimalused ning tegelema vaesuse feminiseerumise probleemiga kõigis selle eri vormides, sh vanadusaegse vaesusega, võttes soolist aspekti eelkõige arvesse piisavate pensioniõiguste kättesaadavuse ja juurdepääsetavuse vallas, et kaotada sooline pensionilõhe ning parandada töötingimusi feminiseerunud sektorites ja sellistel kutsealadel nagu majutus, turism, koristusteenused ja hooldussektor; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on tegeleda naiste seas ülekaalus olevate töökohtade kultuurilise alahindamise probleemiga, ning rõhutab vajadust võidelda selliste stereotüüpidega ja olukorraga, kus naised on ebatüüpilistes töövormides üleesindatud; kutsub liikmesriike üles tagama, et naissoost rändajaid koheldakse teistega võrdselt (ka kutsekvalifikatsioonide tunnustamise süsteemi läbivaatamise kaudu) ning tagatakse ka teiste eriti haavatavatesse rühmadesse kuuluvate naiste võrdne kohtlemine; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama valdkondlikul tasandil kollektiivläbirääkimiste ulatust ja senisest suuremal määral kaasama sotsiaalpartnereid poliitika kujundamisse, et soodustada stabiilset ja kvaliteetset tööhõivet; rõhutab, et vaja on strateegiaid, mis julgustaksid ja toetaksid naiste ettevõtlusalgatusi;

70. märgib, et kasvav juhutöömajandus mõjutab töötajaskonda, kelle ametiühingutesse kuulumise määr on väiksem ja keda ohustab töö ebakindlus selliste tegurite tõttu nagu ebastabiilne tööaeg ja sissetulek, tööalaste õiguste puudumine, sotsiaalkindlustuse ja pensionidega seotud ebakindlus või edendamise ja ümberõppe võimaluste puudumine; on mures, et sellega seotud kaitsetus ja ebakindlus, mida süvendavad praegusest kriisist tingitud liikumispiirangud, avaldab eriti ebasoodsat mõju naistele, kes kannavad sooliselt väga killustatud tööturul endiselt hooldustegevusega seotud koormust, pidades eelkõige silmas naisi, kes kogevad diskrimineerimise läbipõimunud vorme; kutsub liikmesriike üles rakendama sihipäraseid sotsiaalkaitsemeetmeid; mis on ette nähtud vabakutseliste ja juhutöömajanduses töötavate naiste jaoks; kutsub komisjoni üles tähelepanelikult direktiivi 2010/41/EL rakendamist jälgima;

71. väljendab heameelt seoses komisjoni võetud kohustusega võtta vastu tegevuskava Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamiseks; rõhutab vajadust süvalaiendada soolist perspektiivi, kasutades kooskõlas sotsiaalõiguste samba 2. ja 3. põhimõttega valdkonnaülest lähenemisviisi;

72. rõhutab, et sooline palgalõhe meediasektoris on suur ja naisajakirjanikud kogevad suurema tõenäosusega ahistamist, vägivalda, seksismi ja diskrimineerimist kui mehed; tuletab meelde Euroopa sotsiaalõiguste samba teist peatükki õiglaste töötingimuste kohta; kutsub seetõttu liikmesriike üles kaitsma kõigi meediasektori töötajate õigusi õiglastele ja turvalistele töötingimustele;

73. palub liikmesriikidel võtta meetmed, et tagada naissoost rändajatele ja pagulastele juurdepääs tervishoiu, tööhõive, toitlustuse ja teabega seotud teenustele ning leevendada kaitsega seotud riske, eriti meeste ja naiste vahelist vägivalda ning naistega kaubitsemist;

74. julgustab liikmesriike võtma kindlaid meetmeid nende ettevõtete karistamiseks, kes ei järgi tööõigust ning kohtlevad mehi ja naisi erinevalt; on lisaks seisukohal, et ELi rahaliste vahendite eraldamisel tuleks kohaldada tingimuslikkust ettevõtete suhtes, kel on kõrged tööstandardid ja kes ei diskrimineeri naisi;

75. nõuab tungivalt, et komisjon korraldaks kampaania naiste arvu suurendamiseks majanduslike otsuste tegemisega seotud ametikohtadel, tuues esile sellega seotud majanduslikud ja ühiskondlikud eelised ning jagades parimaid tavasid, näiteks avalikud indeksid ettevõtete võrdõiguslikkuse tulemuste kohta; nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks koostööd liikmesriikide, samuti praeguste ja tulevaste ELi eesistujariikidega, et kiiresti lahendada ummikseis nõukogus ja võtta vastu kavandatav direktiiv naissoost juhatuseliikmete kohta ning töötada koos liikmesriikidega välja strateegia kõigi erineva taustaga naiste sisulise esindatuse tagamiseks otsustusprotsessides, sealhulgas kõigis ELi institutsioonides;

76. juhib tähelepanu asjaolule, et naiste alaesindatus ühiskondlikus ja poliitilises elus takistab demokraatlike institutsioonide ja protsesside toimimist; kutsub seetõttu liikmesriike üles edendama ja toetama meetmeid, mille eesmärk on hõlbustada meeste ja naiste tasakaalustatud osalust otsuste langetamises riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil;

77. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid nn klaaslae vastu võitlemiseks, näiteks tagama pika lapsehoolduspuhkuse ning juurdepääsu kvaliteetsele ja taskukohasele lastehoiule, ning kõrvaldama tööturul seoses edutamisega igasuguse otsese ja kaudse diskrimineerimise;

78. kiidab heaks toetuse soolisele pariteedile valitud organites, näiteks Euroopa Parlamendis; nõuab siduvate meetmete, näiteks kvootide rakendamist, ja rõhutab vajadust näidata selles küsimus eeskuju; tunneb lisaks heameelt komisjoni teadaande üle, et ta kavatseb näidata eeskuju seoses juhtivate ametikohtadega, ja nõuab strateegiaid, millega tagatakse erineva taustaga naiste sisuline esindatus Euroopa Komisjoni otsuseid tegevates rollides; tunnustab jõupingutusi, mis on komisjoni praeguses koosseisus selleks juba tehtud ja rõhutab, et samasugust ambitsiooni on vaja ka parlamendis; kutsub liikmesriike üles kehtestama oma valimissüsteemides siduvad kvoodid, et tagada naiste ja meeste võrdne esindatus nii Euroopa Parlamendis kui ka liikmesriikide parlamentides;

79. tunnustab komisjoni valmidust soodustada naiste kui valijate ja kandidaatide osalemist Euroopa Parlamendi 2024. aasta valimistel; rõhutab sellega seoses vajadust vaadata läbi Euroopa Parlamendi liikmete valimist käsitlev akt, et sätestada võimalus ajutiselt asendada neid Euroopa Parlamendi liikmeid, kes kasutavad oma õigust ema-, isa- või vanemapuhkusele; palub komisjonil parlamendiliikmete valimist käsitleva akti sellele vastavalt läbi vaadata ning palub nõukogul akti läbivaatamist toetada;

80. nõuab, et naised saaksid oma plaane teostada ka maa- ja äärepiirkondades; juhib tähelepanu asjaolule, et selleks peab olema olemas vajalik taristu, tuleb arendada uusi ärivaldkondi, hõlbustada tööturule naasmist ja soodustada paljude erinevate koostööpartnerite osalemist, et toetada, julgustada, hõlbustada ja edendada selliste naiste juurdepääsu tööturule ning tugevdada külades sotsiaalset ühtekuuluvust;

81. rõhutab naiste aktiivset ja tähtsat rolli maapiirkondade majanduses ning peab kahetsusväärseks, et põllumajanduse tööhõives ning sotsiaalkindlustuse, koolituse, rasedus- ja sünnituspuhkuse ning vanaduspensioni kättesaadavuses püsivad märkimisväärsed soolised erinevused; kutsub komisjoni, liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke omavalitsusi üles toetama eelkõige naistele keskenduvaid projekte, mis peaksid maapiirkondades ja hõredalt asustatud piirkondades aitama alustada uuenduslikku põllumajanduslikku tegevust, et tugevdada naiste positsiooni põllumajandusturul, mis võib aidata luua uusi töökohti; palub komisjonil peale selle välja selgitada rahastamisvõimalused ÜPP teise samba raames, et parandada maa kättesaadavust naistele ning naiste, eelkõige hooajatöötajate töötingimusi maapiirkondades;

82. kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi konkreetsete meetmete ja erivahendite esitamisel, et võidelda vaesuse ja ebakindla töö feminiseerumise vastu, pöörates erilist tähelepanu naistele, kes seisavad silmitsi diskrimineerimise paljude vormidega;

83. kordab oma üleskutset komisjonile ja liikmesriikidele seoses oma 28. aprilli 2016. aasta resolutsiooniga naissoost koduabiliste ja hooldajate kohta ELis; kutsub komisjoni üles kehtestama majapidamistööde ja hoolduse kutseliseks muutmise raamistiku, mis aitaks tunnustada ja standardida asjaomaseid kutsealasid ja oskusi ning karjääri, ning ergutama liikmesriike looma süsteeme naissoost koduabiliste ja hooldustöötajate kvalifikatsiooni kutseliseks muutmiseks, koolitamiseks, pidevaks oskuste arendamiseks ja tunnustamiseks ning asutama avalikke tööhõiveameteid, et neid paremini kutseliseks muuta;

84. kutsub liikmesriike üles edendama ja arendama etenduskunstide valdkonnas poliitikat, milles austatakse võrdsete võimaluste ja soolise võrdõiguslikkuse väärtust igas tegevuses, rõhuga pikaajaliste erinevuste ja ebavõrdsuse negatiivse mõju vähendamisele, näiteks sooline lõhe muusikasektoris, kus meeste osakaal on umbes 70 % naiste 30 % vastu kõigis ELi piirkondades, ja kus Euroopas on registreeritud heliloojate ja laulukirjutajate hulgas naisi 20 % või vähem, nad teenivad keskmiselt 30 % vähem kui selles valdkonnas töötavad mehed, nad komponeerivad ainult 2,3 % kontsertidel esitatavatest klassikalistest teostest ja neile kuulub ainult 15 % plaadifirmadest;

85. on mures piiratud sotsiaalse liikuvuse pärast, mis takistab tööjõu liikuvust naiste seas; rõhutab vajadust parandada tööjõu liikuvuse võimalusi ELis;

Neljapäev, 21. jaanuar 2021

Digitaalpoliitika soolise võrdõiguslikkuse tagamiseks

86. peab kahetsusväärseks, et naised on digimajanduse, tehisintellekti, IKT- ja STEM-sektoris hariduse, koolituse ja tööhõive osas alaesindatud, ning juhib tähelepanu stereotüüpide ja soolise kallutatuse tugevdamise ja taastootmise ohule tehisintellekti ja muude programmide programmeerimise kaudu; rõhutab digipöörde võimalikke kasutegureid ja võimalusi, aga ka potentsiaalseid väljakutseid naiste ja tütarlaste jaoks, ning nõuab tungivalt, et komisjon tagaks konkreetsete soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise meetmete vastuvõtmise ühtse turu strateegia ja digitaalarengu tegevuskava rakendamisel, ennetades aegsasti igasugust negatiivset mõju naistele ja tütarlastele ning tagades selge seose stereotüüpidele lõpu tegemise kohustustega ja terviklikud meetmed naiste majandusliku sõltumatuse kindlustamiseks digitaalse tööturu kujundamisel; kutsub komisjoni üles esitama konkreetseid meetmeid, et muuta tehnoloogiad ja tehisintellekt vahenditeks, mille abil saaks võidelda sooliste stereotüüpide kaotamise eest ning julgustada tütarlapsi ja naisi STEM- ja IKT-valdkondadesse õppima asuma ja nendes valdkondades karjääri tegema;

87. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegelema töölevõtmise ja edutamisega seotud otsustes horisontaalse ja vertikaalse segregatsiooniga tööhõives ning diskrimineerivate tavadega, sealhulgas arendama poliitikat, mis edendab tõrjutud rühmadesse kuuluvate naiste integreerimist tööturule;

88. nõuab elukutsete ja tegevusalade traditsiooniliste soomudelite ja soospetsiifilise omistamise struktuurselt veelgi rohkem lõhkumist, et saada lahti ikka veel esinevatest eelarvamustest ja soostereotüüpidest; rõhutab sellega seoses, kui tähtis on kõigi õppe- ja kutsenõustamistegevuses osalejate teadlikkuse parandamine;

89. rõhutab, kui oluline on digitaaloskuste kättesaadavus ja arendamine eakamate naiste, maapiirkondades elavate naiste ning ebasoodsas olukorras olevate naiste ja tütarlaste jaoks, kellel on piiratud juurdepääs uuele tehnoloogiale, et püsida kontaktis aktiivse eluga ning hõlbustada ühenduse hoidmist sõprade ja sugulastega;

90. kiidab heaks komisjoni lubaduse kasutada programmi „Euroopa horisont“, et pakkuda teadmisi ja lahendusi võimaliku soolise kallutatuse käsitlemiseks tehisintellekti valdkonnas; palub siiski kasutada kõiki võimalikke rahastamisvahendeid selliste projektide toetamiseks, millega julgustatakse tütarlapsi ja naisi parandama oma digitaaloskusi ning mille raames tutvustatakse neile lähemalt teadust, tehnoloogiat, inseneeriat ja matemaatikat;

91. märgib, et sellistes olukordades nagu praegune koroonaviiruse pandeemia kasvavad kaugtöö osatähtsus ja võimalused; kutsub komisjoni üles lisama strateegiasse kaugtöö roll kui töö- ja eraelu tasakaalu saavutamise oluline vahend;

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine kõigis ELi poliitikavaldkondades ja soolise võrdõiguslikkuse poliitika rahastamine

92. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine ja soolisest võrdõiguslikkusest lähtuv eelarvestamine on olulised vahendid, millega hinnata ja suunata erinevate poliitikameetmete ja eelarve kasutamise mõju meestele ja naistele, ning neid tuleks kasutada kogu poliitika kujundamise protsessis ja kõigis eelarvemeetmetes;

93. rõhutab soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kui süstemaatilise lähenemisviisi tähtsust soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel; tunneb seetõttu heameelt selle üle, et komisjon moodustas hiljuti võrdõiguslikkuse rakkerühma, nõuab sellele rakkerühmale piisavalt koolitust ja vahendeid ning et see annaks oma tööst korrapäraselt aru naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonile; rõhutab läbipaistvuse ning naiste õiguste eest seisvate ja erineva taustaga kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamise olulisust; nõuab tungivalt, et komisjon lisaks sätted, mis muudaksid rakkerühma panuse arvesse võtmise peadirektoraatide jaoks kohustuslikuks, ning töötaks välja koolituse kõigile töötajatele kõigi protsesside kohta, et jälgida ja hinnata sooaspekti arvestamist kooskõlas selle missiooniga;

94. kutsub komisjoni, Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles looma maapiirkondades elavate naiste jaoks temaatiline alaprogramm ühise põllumajanduspoliitika strateegiliste kavade kaudu, mida rahastatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD); rõhutab, et selle alaprogrammi eesmärk oleks edendada naiste tööhõivet ja naisettevõtlust, kasutades põllumajandusturismi ja nn digitaalsete külade arendamisega seotud võimalusi, parandades naissoost põllumajandustootjate juurdepääsu maale, laenu- ja rahastamisvahenditele, oskustele ja tulemustele hariduse, koolituse ja nõustamisteenuste, kohalikes tegevusrühmades suurema osalemise ja programmi LEADER raames kohalike partnerluste arendamise kaudu; kutsub sellega seoses üles eraldama ELi vahendeid maapiirkondade paremate elamis- ja töötingimuste jaoks, sealhulgas parem juurdepääs teenustele ja taristu arendamine, pöörates erilist tähelepanu lairiba-interneti kättesaadavusele, ning toetama ettevõtlusalgatusi ja laenude kättesaadavust,

millega suurendatakse maapiirkondades elavate naiste mõjuvõimu; kutsub liikmesriike üles vahetama parimaid tavasid abistavate abikaasade ametialase staatuse kohta põllumajandussektoris ja käsitlema nende abil naiste sotsiaalkindlustusõigusi, sealhulgas emapuhkust või pensioniõigusi, ning nõuab, et komisjon koostaks selle kohta juhised;

95. kutsub komisjoni üles edendama naisettevõtlust ning juurdepääsu laenudele ja omakapitali kaudu rahastamisele ELi programmide ja vahendite kaudu ning tervitab komisjoni kavatsust võtta 2020. aastal kasutusele uued meetmed naiste juhitud idufirmade ning uuenduslike väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete edendamiseks ning programmi „Euroopa horisont" raames soolise võrdõiguslikkuse tugevdamiseks; rõhutab, et taotlejatelt nõutavad soolise võrdõiguslikkuse kavad on selle valdkonna edendamisel ülioluline vahend; rõhutab vajadust suurendada teadlikkust olemasolevate ja tulevaste ELi rahastamisvõimaluste kohta nais- ja tütarlastest ettevõtjatele ning suurendada naisjuhtide nähtavust tugevamate eeskujude seadmiseks ja kehtivate stereotüüpide murdmiseks;

96. rõhutab, et COVID-19 epideemiale reageerimist tuleks kasutada täiendavate eelarvevahendite loomiseks, mida liikmesriigid saaksid kasutada vägivallaohvrite toetamiseks;

97. on sügavalt mures asjaolu pärast, et Euroopa roheline kokkulepe ja sellega seotud algatused ei sisalda soolist mõõdet ega viiteid soolisele võrdõiguslikkusele; nõuab tungivalt, et soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise põhimõte lisataks ELi keskkonna- ja kliimapoliitikasse, näiteks rohelisse kokkuleppesse, ning et kõigi nende poliitikavaldkondade puhul tuleks arvesse võtta soolise mõju hinnangut, tagamaks, et need käsitlevad olemasolevat soolist ebavõrdsust ja muid sotsiaalse tõrjutuse vorme; kutsub komisjoni üles suurendama rahalist ja institutsioonilist toetust, et edendada sooliselt võrdõiguslikke kliimameetmeid ja kehtestada tugevad poliitikameetmed, et soodustada naiste võrdset osalemist otsustusorganites ning riiklikul ja kohalikul tasandil kliimapoliitikas, mis on pikaajalise kliimaõigluse saavutamisel põhilise tähtsusega, ning et naisi ja tütarlapsi tunnustataks ja toetataks muutuste vahendajatena;

98. kutsub Euroopa Komisjoni üles koostama tegevuskava, et täita COP25 kohtumisel kokku lepitud uuendatud soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava kohustusi, ning looma ELi alalise soolise võrdõiguslikkuse ja kliimamuutuste teabekeskuse, millel on piisavad eelarvevahendid, et rakendada ja jälgida soolise võrdõiguslikkusega seotud kliimameetmeid ELis ning kogu maailmas;

99. rõhutab vajadust suurendada soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamisele pühendatud ELi programmidele eraldatavaid ressursse; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi, et rakendada soolisest võrdõiguslikkusest lähtuvat eelarvestamist eelarvemenetluse lahutamatu osana kõigis selle etappides ja eelarveridadel, ning eraldaks sihtmeetmetele eraldi eelarveread; rõhutab, et iga uus meede, mehhanism või strateegia peaks läbima soolise mõju hindamise; kutsub komisjoni ja nõukogu selles kontekstis üles investeerima hoolekandemajandusse ja võtma vastu Euroopa hoolduskokkuleppe, mis täiendaks Euroopa rohelist kokkulepet; väljendab heameelt asjaolu üle, et esimest korda on soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamine mitmeaastases finantsraamistikus horisontaalne prioriteet ning sellega kaasneb põhjalik soolise mõju hindamine ja programmide järelevalve;

100. kutsub komisjoni üles võtma viimaste Euroopa poliitikasuundade ja strateegiate kujundamisel arvesse soolist võrdõiguslikkust ja elutsüklipõhist perspektiivi, mis aitab pikaajaliselt suurendada naiste majanduslikku sõltumatust ja vähendada ebavõrdsust selles valdkonnas;

101. kutsub Euroopa Komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid tagamaks, et naised saaksid kasu rohelisele majandusele üleminekuga loodud võimalustest; rõhutab, et soolist võrdõiguslikkust tuleks süvalaiendada tööhõivepoliitikas, mis on seotud jätkusuutlikkuse ja õiglase üleminekuga, et viia ellu poliitikameetmed, mis võimaldaks töö- ja eraelu ühitamist ning tagaks võrdse palga, korraliku sissetuleku, isikliku arengu ja piisava sotsiaalkaitse; nõuab tungivalt, et keskkonnaprogrammide raames rahastatavad projektid ja ligipääs kliimameetmete investeeringutele peaksid hõlmama soolise võrdõiguslikkuse aspekti;

102. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles suurendama laiemalt soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu spordis, arvestades võimsat ja vaieldamatut rolli, mida sport võib mängida, et aidata naistel ja tütarlastel soolisi stereotüüpe murda, enesekindlust tõsta ja oma juhtimisoskusi tugevdada; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles pakkuma tõhusaid platvorme naiste eeskujude ja liidrite edendamiseks rahvusvahelisel, riiklikul ja kohalikul tasandil; kutsub liikmesriike üles edendama ja arendama poliitikat soolise palgalõhe ja auhindade erinevuste ning igasuguse spordimaailmas naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivalla vastu võitlemiseks, samuti tagama naiste laialdasema kajastamise spordimeedias ja nende suurema osakaalu otsuste tegemise positsioonidel; kutsub komisjoni üles lisama spordi kavandatavasse stereotüüpide-vastasesse kampaaniasse;

103. kutsub ELi üles võtma kasutusele valdkondadevahelise ja soolise võrdõiguslikkuse perspektiivi, et reageerida COVID-19 kriisile, ning eraldama märkimisväärselt vahendeid taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist soolise võrdõiguslikkuse meetmete jaoks, eelkõige naiste domineeritud sektorites ning naiste õiguste edendamiseks; nõuab, et rahastus põhineks mõõdetaval soolise aspekti süvalaiendamise põhimõttel, mille kaudu saab tagada vahendite õiglase, piisava ja sidusa jaotamise; nõuab lisaks sihipärase soolist võrdõiguslikkust käsitleva koroonaviiruse rahastu loomist, et toetada võitlust olemasoleva ebavõrdsuse vastu;

104. nõuab tungivalt, et sooline perspektiiv integreeritaks eelseisvasse puuete võrdõiguslikkuse 2021. aasta strateegiasse, pöörates vajalikku tähelepanu paremale ligipääsule tööturule sihipäraste meetmete ja tegevuste kaudu;

105. tuletab meelde oma 29. novembri 2018. aasta resolutsiooni puuetega naiste olukorra kohta ([40]); nõuab, et komisjon esitaks puudega inimesi käsitleva Euroopa strateegia (2020. aasta järgseks ajaks) raames konsolideeritud ettepaneku, mis hõlmaks puudega naistele suunatud positiivsete meetmete väljatöötamist, et tagada nende täielik ja tõhus osalemine tööturul ning kõrvaldada diskrimineerimine ja eelarvamused, mida need naised kogevad, sealhulgas meetmed, millega edendada tööhõivet, koolitust, tööle suunamist, võrdseid karjäärivõimalusi, võrdset töötasu, töökoha ligipääsetavust ja mõistlikku kohanemist töökohal ning õppimise jätkamist, pöörates tähelepanu nende naiste digitaalsele kaasamisele ja vajadusele kindlustada töö- ja eraelu tasakaal; nõuab ka, et meetmed soolise palgalõhe, pensionilõhe ja hooldusalase lõhe kõrvaldamiseks arvestaksid selgelt puudega laste vanemate ja hooldajate ning eelkõige naiste ja üksikvanemaga leibkondade vajadusi; märgib, et vajalik on puudega inimeste õiguste garantii, mis hõlmaks puudega naiste vajadusi käsitlevaid erimeetmeid, ning vaja on maksma panna noortegarantii;

106. palub komisjonil oma tegevusega eelkõige kõige haavatavamate naisteni jõuda; kutsub seetõttu komisjoni üles tagama, et strateegia kõik asjakohased tegevused hõlmaks kõiki naisi;

107. juhib tähelepanu soolise perspektiivi puudumisele töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas; rõhutab, et soolise aspekti arvestamine peaks olema töötervishoiu ja tööohutuse poliitikameetmete ja ennetusstrateegiate väljatöötamise oluline osa kõigis tegevuslõikudes, sealhulgas 2020. aasta järgse perioodi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku läbivaatamisel komisjoni poolt; kutsub komisjoni, liikmesriike ja sotsiaalpartnereid lugema kutsehaigusteks ja tööga seotud haigusteks sellised haigused, mida ei ole veel kutsehaigusteks tunnistatud ja mis on eriti levinud valdavalt naistega täidetud töökohtadel, samuti haigused, mis mõjutavad eelkõige naisi, arvestama soolise võrdõiguslikkusega tervishoius ja ohutuses kutsealadel, kus domineerivad mehed ja kus on veel palju puudujääke, kaasa arvatud sanitaarseadmete, töövahendite või isikukaitsevahendite osas, tagama rasedus- ja sünnituskaitse ja tööohutuse töökohal ning tööle naasmise meetmed pärast rasedus- ja sünnituspuhkust, ning hindama riske valdavalt naiste poolt hõivatud sektorites, kaasa arvatud töö ja hooldus kodumajapidamises;

108. palub komisjonil, pidades silmas rinnapiima tõestatud eeliseid vastsündinutele, edendada rinnaga toitmist, eriti enneaegsete imikute puhul; kutsub komisjoni üles toetama poliitikat, mis soodustaks inimpiima, nii rinnapiima kui ka enneaegsetele imikutele annetatud piima tarbimist, ning edendama piimapankade piiriülest kasutamist tagamaks, et piirialade naised saaksid seda tuge vajaduse korral kasutada;

109. nõuab, et kõik üldised soolise võrdõiguslikkuse algatused, mis Euroopa Liidus tehakse, hõlmaksid puuetega inimeste aspekti; nõuab tungivalt, et soolise vägivalla puuetega ohvritele, kes on riigi eestkoste all olevad alaealised või mingil muul moel piiratud õigus- ja teovõimega, tagatakse kaitse, nõudes selleks tungivalt selle isikute rühma tõhusat juurdepääsu õiguskaitsele ning eriteenistuste spetsialistide koolitust ja suutlikkuse suurendamist tegutseda sellistes menetlustes (näiteks kriminaalõigus- või tervishoiutöötajad); nõuab tungivalt stereotüüpidest vaba juurdepääsetava haridussüsteemi loomist, mis võimaldab puuetega tütarlastel ja naistel oma soovide ja annete valguses valida endale valdkonnad õppimiseks ja töötamiseks, ilma et neid piiraks ligipääsmatus, eelarvamused ja stereotüübid; toetab puuetega naiste muutuste eeskujudena soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste liikumistesse kaasamist; nõuab tungivalt puuetega naiste ja tütarlaste, sealhulgas asutustes elavate naiste ja tütarlaste kaasamist kõigisse rinna- ja emakakaelavähi ennetamise kavadesse liikmesriikides, samuti selle rühma kaasamist kõigisse HIV/AIDSi-vastastesse programmidesse ja teistesse suguhaiguste ärakaotamise programmidesse; nõuab tungivalt, et kõik soolise võrdõiguslikkuse küsimuste näitajad ja selle kohta kogutud andmed oleksid eristatud vanuse, puude ja soo alusel;

([40]) ELT C 363, 28.10.2020, lk 164.

Soolise võrdõiguslikkuse vastaste tagasilöökide vastu võitlemine

110. kordab tervishoiu sooliste aspektide valdkonnas – sealhulgas suunised põhjalikuks seksuaalsuse ja suhtealaseks hariduseks, seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused ja sootundlik reageerimine epideemiatele – liikmesriikide, komisjoni ja põhiliste sidusrühmade (näiteks tervishoiueksperdid, reguleerivad asutused ja kodaniku-ühiskonna organisatsioonid) vahel regulaarselt parimate tavade vahetamise vajadust; kutsub komisjoni üles võtma täiendavaid meetmeid ning toetama seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste tagamist käesoleva soolise võrdõiguslikkuse strateegia rakendamise ajal ning lisama seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvad õigused oma järgmisse ELi tervishoiustrateegiasse; kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike nende tervishoiusüsteemide tugevdamisel ja kvaliteetsete tervishoiuteenuste universaalse kättesaadavuse tagamisel kõigile ning vähendama tervishoiuteenuste, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste teenuste kättesaadavuse erinevusi liikmesriikide vahel ja nende piires; kutsub seoses sellega liikmesriike üles tagama ohutut, aegsat ja täielikku juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervise ja seonduvatele õigustele ning vajalikele tervishoiuteenustele;

111. palub seetõttu komisjonil tegeleda tulevases ELi tervishoiustrateegias tervisealase ebavõrdsusega, mis peaks keskenduma ennetava tervishoiu kättesaadavusele kõigis eluetappides, naiste tervisele ja ohutusele töökohal ja konkreetsele soolisele fookusele Euroopa vähi vastu võitlemise kavas; juhib veel kord tähelepanu soospetsiifilise meditsiini ja teadustöö olulisusele ning rõhutab seetõttu, et investeeringuid naiste ja meeste erinevustesse seoses nende tervisega tuleks toetada programmi „Euroopa horisont“ kaudu, et võimaldada tervishoiusüsteemidel paremini reageerida naiste ja meeste erinevatele vajadustele;

112. kutsub komisjoni üles toetama naiste mittehormonaalsete rasestumisvastaste vahendite uurimist, pakkudes neile rohkem alternatiive, ning toetama ka meeste rasestumisvastaste vahendite uurimist, mille eesmärk on tagada võrdne ligipääs rasestumisvastastele vahenditele ja nende kasutamisele, samuti ühine vastutus;

113. nõuab mitmeaastasest finantsraamistikust eraldatud ja sihtotstarbelise rahalise toetuse kaudu antavat tuge naiste õiguste kaitsjatele ja naiste õiguste organisatsioonidele ELis ja kogu maailmas, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste ja LGBTI+ valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele; rõhutab ka nende praegusest kriisist tulenevaid rahalisi raskusi ja nõuab suuremaid rahalisi vahendeid, et nende jätkuvat tööd piisavalt rahastada; on sügavalt mures mõnes liikmesriigis esinevate tagasilöökide pärast juba kehtivate naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse asjus ning on eriti mures katsete pärast veelgi kriminaliseerida aborditeenuseid ja õõnestada noorte ligipääsu põhjalikule seksuaalharidusele Poolas ning vastuvõetud reformi üle, mis ründab transseksuaalsete ja mõlemasooliste inimeste õigusi Ungaris; nõuab, et kõikides liikmesriikides jälgitaks pidevalt naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse hetkeseisu, sealhulgas desinformatsiooni ja tagasilööke esilekutsuvaid algatusi, ning häiresüsteemi loomist, et tagasilöögid esile tuua; kutsub komisjoni üles toetama uuringuid, milles analüüsitakse demokraatiavastaste liikumiste ja rünnakute ning desinformatsioonikampaaniate mõju naiste õigustele ja soolisele võrdõiguslikkusele ning demokraatiale, samuti kutsub komisjoni üles analüüsima nende algpõhjuseid ja tugevdama oma jõupingutusi nende vastu võitlemiseks, töötades välja faktikontrolle, vastupidist narratiivi ning teadlikkuse suurendamise kampaaniaid;

114. kutsub Euroopa Komisjoni üles korraldama ülemaailmset kampaaniat nende rünnakute sagenemise vastu ja tagama inimõiguste kaitsjate vabastamine, pöörates erilist tähelepanu naiste õiguste kaitsjatele; nõuab, et inimõiguste kaitsjaid käsitlevatesse ELi suunistesse lisataks viivitamata lisa, mille eesmärk on tunnustada ja töötada välja täiendavad strateegiad ja vahendid, et paremini ja tõhusamalt reageerida ning ennetada konkreetset olukorda, ohte ja riskitegureid, millega naiste inimõiguste kaitsjad kokku puutuvad;

115. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kaitseksid naisi, kes on eriti haavatavad mitmekordse diskrimineerimise suhtes, tunnistades läbipõimunud diskrimineerimise vorme, mida naised kogevad soo, etnilise kuuluvuse, rahvuse, vanuse, puude, sotsiaalse staatuse, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi ning rändestaatuse alusel, ja tagaksid, et rakendatud meetmetes võetakse arvesse nende rühmade konkreetseid vajadusi ja need vajadused täidetakse;

116. tuletab meelde oma 12. veebruari 2019. aasta resolutsiooni vajaduse kohta koostada tugevdatud 2020. aasta järgne ELi strateegiline raamistik romade kaasamist käsitlevate riiklike strateegiate jaoks ([41]), milles märgitakse, et enamikus liikmesriikides ei täheldatud romade tööturule pääsu paranemist, et nende eluasemega seotud probleemid on rasked ja vaesuse vähendamiseks on tehtud vähe edusamme ning et ELi raamistikus on vaja tugevat soolist mõõdet; on mures COVID-19 pandeemiaga seoses levinud romadevastase vaenukõne ning mõne liikmesriigi kehtestatud lisapiirangute pärast eesmärgiga panna romade kogukonnad karantiini ning on mures negatiivsete tagajärgede pärast, mis saavad osaks romade kõige kaitsetumatele rühmadele, nagu tütarlapsed, noored naised, eakad naised, puudega inimesed ja LGBTIQ+ inimesed; väljendab heameelt romade võrdõiguslikkust ja kaasamist käsitleva ELi strateegilise raamistiku vastuvõtmise üle, mis võimaldab analüüsida koroonaviiruse mõju romade kogukondadele ning kiita heaks meetmed nendevastaste tagasilöökide vältimiseks;

117. nõuab tungivalt, et komisjon kehtestaks seksuaaltöötajate õiguste ja kaitse konkreetse raamistiku kriisi ajal ja pärast seda; rõhutab veelgi, kui oluline on lisada meetmed ja strateegiad, mis käsitlevad seksuaalteenuste osutajate diskrimineerimist juurdepääsul rahastamisele, eluasemele, tervishoiule, haridusele ja muudele teenustele;

118. rõhutab, et audiovisuaalne ja trükimeedia on üks sektoritest, millel on märkimisväärne kultuuriline, sotsiaalne ja majanduslik kaal, mis nii peegeldab kui ka kujundab ühiskonda ja kultuuri; avaldab kahetsust, et naised on selles sektoris, sealhulgas kogu Euroopa ja kogu maailma filmitööstuses, olulistel loovatel töökohtadel tõsiselt alaesindatud; palub komisjonil käsitleda soolisi stereotüüpe meedias ja edendada soolist võrdõiguslikkust käsitlevat sisu; rõhutab, kui tähtis on edendada meediapädevust ja pakkuda kõigile asjaomastele sidusrühmadele sootundliku meediahariduse algatusi; kutsub liikmesriike üles võtma vastu õigusakte, millega keelatakse seksistlikud reklaamid meedias, ning edendatakse sooliste stereotüüpide vastu suunatud koolitust ja praktilisi kursuseid ajakirjandus-, kommunikatsiooni-, meedia- ja reklaamikoolides; kutsub komisjoni üles hõlbustama parimate tavade jagamist seksistlike reklaamide vastu võitlemise valdkonnas; kutsub liikmesriike üles töötama välja ja rakendama poliitikat kogu audiovisuaalsektoris püsiva ebavõrdsuse kaotamiseks, et pakkuda naistele ja tüdrukutele võimalusi ja neid parandada;

Sooline võrdõiguslikkus välissuhete kaudu

119. nõuab ELi sise- ja välispoliitika sidusust ning vastastikust tugevdamist mitmekordse diskrimineerimise, soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtteid silmas pidades ning sooliste stereotüüpide ja normide ning kahjulike tavade ja diskrimineerivate seaduste vastu võitlemist ning naiste võrdsete võimaluste edendamist kõigis inimõigustes välissuhete kaudu, võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 8, mille kohaselt peaks EL kõigis oma tegevustes püüdma ebavõrdsust kaotada ning meeste ja naiste võrdõiguslikkust edendada; toob sellega seoses eelkõige esile ELi kaubanduspoliitika, arengukoostöö ja inimõiguste poliitika; rõhutab naiste mõjuvõimu suurendamise olulist rolli arengupoliitika tõhusas rakendamises; tuletab meelde hariduse tähtsust naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamisel nii ELis kui ka partnerriikides; rõhutab, et haridus pole mitte ainult õige, vaid ka ülioluline vahend võitluses varajase ja sunniviisilise abielu ning teismeliste raseduse vastu; rõhutab vajadust ELi välispoliitika järele, mis julgustab tütarlapsi haridust omandama ja jätkama hariduse omandamist partnerriikides; tervitab uuendatud pühendumist naiste ja tütarlaste õigustele ning viidet kestliku arengu eesmärkidele ja eriti kestliku arengu 5. eesmärgile kui soolise võrdõiguslikkuse strateegia peamisele raamistikule;

120. kutsub komisjoni üles jälgima koostöös liikmesriikidega Pekingi tegevusprogrammi, rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ja nende läbivaatamiskonverentside tulemuste ning kõigi kestliku arengu eesmärkide, sealhulgas alameesmärkide 3.7 ja 5.6 täielikku rakendamist nii ELis kui ka väljaspool seda, ja töötama selle nimel, kasutades selleks näitajaid kooskõlas ÜRO kestliku arengu eesmärkide üleilmse näitajate raamistikuga;

121. väljendab heameelt uue, kolmanda soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava (GAPIII) üle, mis on peamine vahend soolise võrdõiguslikkuse ning naiste ja tütarlaste mõjuvõimu suurendamiseks välissuhetes; rõhutab, et selle dokumendiga peavad kaasnema selged, mõõdetavad ning ajaliselt seotud edunäitajad, sealhulgas rollide ja vastutuse jaotamine erinevatele osalejatele; väljendab heameelt asjaolu üle, et uues tegevuskavas säilitatakse 85 % eesmärk kõigile uute programmidele, mis aitavad kaasa soolisele võrdõiguslikkusele; peab kahetsusväärseks, et ei püstitatud uut 20 % eesmärki, mille kohaselt peaks programmide peamine eesmärk olema sooline võrdõiguslikkus; nõuab, et uus naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise

([41]) Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2019)0075.

koostöö rahastamisvahend seaks geograafiliste ja temaatiliste programmide raames soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õigused esikohale; tervitab muutust komisjoni talituste ja Euroopa välisteenistuse institutsioonilises kultuuris, et täita tõhusamalt ELi kohustusi naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse osas;

122. kutsub komisjoni üles jätkuvalt tugevdama ELi rolli soolise võrdõiguslikkuse eestvõitlejana kogu maailmas;

123. kutsub Euroopa Komisjoni üles püüdma sügavamalt mõista rändajatest ja varjupaigataotlejatest naiste ja tütarlaste vajadusi tervise- ja haridustoetuste ning finantstagatise saamiseks, et vältida nende ärakasutamise ohtu ja tagada nende õiguste austamine;

124. märgib, et komisjon peab käsitlema naiste soopõhise vägivalla vastase kaitse eriolukorda rände ja varjupaiga taotlemisega seotud vastuvõturajatistes, ning nõuab kohandatud taristu loomist naistele ja tütarlastele ning vajaduse korral piisavat koolitust nende rajatiste töötajatele;

125. tunneb heameelt väärtuspõhise ELi kaubanduspoliitika üle, mis hõlmab kõrgetasemelist töö- ja keskkonnaõiguste kaitset, samuti põhivabaduste ja inimõiguste austamist, sealhulgas soolist võrdõiguslikkust; tuletab meelde, et kõik ELi kaubandus- ja investeerimislepingud peavad võtma arvesse soolist aspekti ning sisaldama põhjalikku ja jõustatavat peatükki kaubanduse ja kestliku arengu kohta; tunneb heameelt komisjoni lubaduse üle esmakordselt tagada spetsiaalse peatüki lisamine kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse kohta Tšiiliga sõlmitud ajakohastatud assotsieerimislepingusse, lähtudes olemasolevatest rahvusvahelistest näidetest;

126. kinnitab oma jätkuvat toetust komisjoni tööle selles valdkonnas;

o

o o

127. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.